

DOMOLJUB

Izšla vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Naročila, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.**

Inserati se sprejemajo po slednjih cenah: Enostopna petstvarica (desetina „Domoljuba“ širine 84 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren postopek po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Številke prometa poštno-hranilnišnega urada št. v. 824.797.

Štev. 24.

V Ljubljani, dne 13. Junija 1907.

Leto XX.

Kmet v državnem zboru.

Pred volitvami so se večkrat čule trditve, da bo v novem državnem zboru zastopanih veliko manj strank, kakor pa v starem; volitve bodo tako izpadle, da se bo osnovalo samo nekaj velikih strank, ki bodo odločevale v vseh važnejših vprašanjih; tako se je večkrat čulo.

Dovršene volitve pa kažejo, da bo v novi državni zbornici še več strank, kakor pa v stari; sicer se ravno sedaj ob snovanju klubov poskuša vse mogoče, zlimati manjše stranke, ki imajo količkaj sorodnega, v večje politične zveze. Kako dolgo bo ta lim držal, bo kmalu pokazala prihodnost.

Najtrdnjše bodo pač tiste zveze, ki zastopajo koristi istega stanu. Zato bo socialne demokrate, četudi izbrane iz raznih narodnosti, vendar kot zastopnike delavstva vezala ravno ta skupna borba za iste interese, namerč za zboljšanje položaja delavskega stanu.

Nas posebno zanima, kako stališče bodo zavzele nove stranke v državnem zboru nasproti kmečkemu stanu. Kaj sme kmet pričakovati od nove zbornice? V katerih

strankah ima prijatelje, v katerih nasprotnike svojih agrarnih teženj?

Poglejmo najprej nasprotnike in njihovo število. Tu moramo v prvi vrsti imenovati socialne demokrate, ki so odkriti nasprotniki agrarnega gibanja in žele propada kmečkega stanu. Teh je v novi zbornici 87. Tem moramo prišteti nemške liberalce, češke radikalce in naprednjake, jude, liberalne Lahe in nekaj drugih poslancev, tako da bo skupno število vseh načelnih nasprotnikov agrarne politike znašalo okoli 180.

Med odločne prijatelje kmečkih koristi moramo prišteti v prvi vrsti stranke, ki so izvoljene na agrarni program; to so češki agrarci, katoliški Čehi, poljska ljudska stranka, katoliški Italijani, Slovenci (razun Hribarja), Hrvatje, Rusini; tem najbližji so nemški krščanski socialisti, ki so pomešani sicer tudi z meščanskimi elementi, vendar so v pretežni večini zastopniki kmečkega ljudstva. Skupno število teh bi znašalo približno 300 poslancev.

Po tem računu bi torej kmet v prihodnjem državnem zboru imel večino državne zbornice na svoji strani. Upamo, da se nismo zmotili v tem računu. Prepričani smo, da so tudi tisti, ki sicer niso bili izvoljeni na

podlagi kmečkega programa, ob zadnjih volitvah spoznali, da se je kmet prebudil in da ni več voljan, igrati ulogo pasterka med raznimi stanovi v avstrijski državi. Prepričani smo, da bodo tudi ti po tem spoznanju radi ali neradi uravnali svoje postopanje v državni zbornici, ko se bo šlo za to, rezati kruh pravice za posamezne stanove.

Iz vsega, kar smo rekli, bi se dalo sklepati, da bodo nastopili boljši časi za kmeta v Avstriji. To pa le, ako kmečko ljudstvo niti za trenotek ne odstopi od živahnega boja za svoje pravice. S tem, da je kmečko ljudstvo si izbralo toliko število svojih zastopnikov in prijateljev v državnem zboru, še ni vse storjeno. Sedaj je naloga kmetova, da kontrolira svoje poslance, kako bodo izvrševali to, kar so obetali ob volilni borbi. In da se bo to tem lažje zgodilo, naj se po vseh volivnih okrajih osnujejo kmečke zveze, v katere bi moral pristopiti vsak zaveden kmet, kateremu je res kaj ležeče na zbolšanju kmečkega stanu. Na shodih teh kmečkih zvez je najlepša prilika dana, da izrazijo kmetje svoje želje, da odkrivajo svoje rane, da stavijo svoje zahteve in pritiskajo na svoje poslance v svrhu izvršitve kmečkega programa.

Izobrazbi.

Kateri narodi prebivajo v naši monarhiji.

III. Poljaki.

Ker smo ravno govorili o Severoslovanih, ostanimo torej kar pri Poljaki. Ime samo pomenja najbrže ljudi, ki prebivajo na poljih in se pečajo torej s kmetijstvom. Poljaki so v resnici skoraj sami kmetje. Velika obrt in kupčija je v roki židov. Tudi veliko veleposelstvo imajo židje tako, da ni malo kje drugod toliko judov, kot med Poljaki.

V Avstriji je Poljakov veliko nad štiri milione. Prebivajo namreč v nekdanji poljski deželi Galiciji in so tam glavni narod. Skoro en četrt milijona jih je v vzhodnem delu Šlezije in skoro tridesettisoč še v Bukovini. Ne žive pa Poljaki samo pod našim cesarjem, ampak so razdeljeni še na dve drugi državi. Na Ruskem stanuje glavni del poljskega naroda namreč dvanajst milijonov ljudi. Na Nemškem je tudi trinajst milijonov Poljakov tako, da je vsega poljskega ljudstva skoro dvajset milijonov in so poleg Malorusov največji slovanski rod za Velikorusi.

Poljaki so se z drugimi slovanskimi polabskimi ljudstvi gotovo veliko preje naselili v svojih sedanjih bivališčih, kot pa Čehi ali pa mi Slovenci. Svojo državno samostalnost so ohranili do leta 1795. Tega leta pa je bila poljska država, ki je bila v prejšnjem veku silno velika (merila je skoro še enkrat toliko kot sedaj naša Avstro-Ogrska) in stahovala nečloveške Turke, ki so tedaj hoteli podjarmiti vso Evropo pomescu. Ali notranja slabost, vedni prepiri poljskih plemenitašev med seboj in spletke tujih držav so to silno kraljestvo strle. Leta 1772, 1793 in 1795 so si Rusi, Avstriji in Prusi medseboj razdelili to lepo državo in od tedaj so tudi naši Poljaki pod Avstrijo.

Dočim trpe Poljaki pod pruskim žezlom zelo hudo, ker jih hočejo Prusi z najhujšimi okrutnostmi ponemčiti, in se tudi njihovi bratje na Ruskem slabo počutijo, je usoda poljskemu narodu v Avstriji precej mila. Začetkom so se hoteli seveda Nemci tudi v Galiciji udomačiti, ali kmalu so se morali umakniti Poljakom, ki so si znali pridobiti vodstvo v deželi in uveljavili tudi poljščino za narodni jezik. Da se je s tem storila poljskemu ljudstvu samo pravica, ki mu gre, nečemo oporekati ali na svojem stališču kot gospodarji »nekdanje poljske dežele« so prišli Poljaki kmalu navskriž z drugim narodom v deželi, namreč z Rusini. Tem priznavajo samo trohice pravic in radi tega sta si ta slovanska rodova, Poljaki in Rusini, zelo hudo v laseh.

Početje Poljakov se da sicer malo opravičiti, kajti oni imajo v Galiciji, mali svobodni ostanek svoje velike slavne domovine in so radi tega preveč Poljaki, ter pri tem pozabljajo na svojo slovansko kri. Sicer se je pa v zadnjem času začelo v tem oziru tudi med njimi oglašati večje čutenje za svoje sobrate, zlasti širši sloji ljudstva Rusinom niso nikakor nasprotni.

Splošno so Poljaki zelo zavedni in rodoljubni, kar velja zlasti o onih, ki so pod Prusi. Ruski Poljaki so imeli kmalu v začetku, kar so prišli pod Rusijo, zelo veliko neodvisnost. Samouprava jim je bila dovoljena v vseh stvareh. In nekterim nepredvidnežem to ni bilo zadosti in so poskusili svojo srečo. Uprli so se l. 1863 Rusiji, ali ta za Poljake tako nesrečni korak je bil potlačen popolnoma in prejšnje pravice so jim bile odvzete. Posledice nosijo še danes.

Glede splošne izobrazbe so pa Poljaki za Čehi. Čeravno imajo v Galiciji dovelj šol od najnižje do najvišjih, napreduje občna ljudska omika vendarle počasi. Na istem so skoro tudi ruski Poljaki in oni na Nemškem. Tem seveda niso na razpolago šole tako kot avstrijskim. Najpotrebnejšega se nauče doma ali pa v privatnih učilnicah in v društvih.

Politični in duševni središči sta avstrijskim Poljakom Lvov s stošestdesettisoč ljudmi in Krakov z nekaj manj kot stotisoč. Krakov je staro kraljevsko mesto, kjer so kronali in tudi pokopavali poljske kralje. Obe mesti imata po eno poljsko vseučilišče.

Glavno mesto ruskih Poljakov je Varšova, veliko svetovno mesto s sedemstotisoč ljudmi in obenem nekdanja prestolnica kraljestva poljskega. Mesto ima obilo tovarn, rusko vseučilišče, ki se bo pa morda kmalu izpremenilo v poljsko. Lvov kakor Varšova trpita zelo vsled judov. V Lvovu jih je čez štiridesettisoč, v Varšovi pa dvestotisoč. Nemškim Poljakom je mesto Poznanj glavno mesto. Prebivalcev ima Poznanj okoli stotridesettisoč, med temi je 90.000 Poljakov in 40.000 Nemcev.

Ta imenovana mesta so takorekoč središča, kamor se steka vse delovanje Poljakov, bodisi v znanosti in umetnosti, narodnem delu, v politiki itd. Zlasti za znanost in umetnost so Poljaki veliko storili. Saj je bil slavnj zvezdoslovec Kopernik Poljak. Tudi v slikarstvu so Poljaki mojstri. V pisateljstvu zavzemajo Poljaki častna prva mesta. Pisatelj Sienkiewicz je s svojimi svetovnimi deli proslavil ime svojega naroda. Dandanes čitajo vsi narodi njegove s krščanskim duhom prošinjene romane (Z ognjem in mečem, Križarji, Quo vadis? i. dr.).

Po veri so Poljaki skozinskoz rimski katoliki. Ni ga morda naroda, ki bi se tako tesno oklepal svoje vere kot Poljaki. Pri njih sta narodnost in vera neločljivi. Zlasti časte Marijo na njeni božji poti v Čenstohovu na Ruskopolskem. Njeno podobo vidiš skoro na vsaki zastavi. Ona je patrona Poljske.

Med Poljaki je silno veliko plemenitašev, kar je za nas nekaj nenavadnega. Poljska »šlahta« je takorekoč del naroda in se deli v »velikaše«, ki so knezi, grofje in pa v navadno »šlahto« in kmetsko »šlahto«. V kmetskih vaseh se nahaja mnogo »plemenitih« kmetov, ki se seveda od navadnih kmetov ločijo le v naslovu. Narodno življenje je pri vsi šlahiti zelo razvito.

Narod se peča s kmetijstvom. Industrija (velika obrt) in trgovina se razvila le v večjih mestih.

V politiki zavzemajo avstrijski Poljaki povsod ono stališče, ki jim prinaša dobička. Zaradi tega je pri ostalih Slovanih večkrat nejevolja vsled postopanja Poljakov. Očita se jim, da nimajo čuta za Slovanstvo.

Poljska zastava je rdeče-beli prapor z belim enoglavnim orlom na sredi.

Političen pregled.

SESTANEK SLOVENSkih DRŽAVNIH POSLANCEV.

Dne 4. junija so se sešli v Ljubljani deset poslancev »Slovenske Ljudske Stranke« iz Kranjske, pet poslancev »Slovenske kmečke zveze« iz Štajerske in dva poslanca »Sloge« iz Goriške in so soglasno sklenili, da bodo v državnem zboru skupno nastopali. Končno se je izvolil poseben izvršilni odbor, ki je dobil posebno to nalogo, naj stopi zaradi osno-

vania državnoborskega kluba v dogovor z drugimi jugoslovanskimi poslanci.

Torej se je združilo pod katoliško in narodno zastavo slovensko že 17 poslancev. To je že precej močan klub in ker so vsi klubovi poslanci složni, bo mogoče tudi precej doseči.

ŠTAJERSKO.

Iz Štajerskega se sedaj slišijo odkritosrčni glasovi, ki odobravajo razdelitev strank. »Slovenska kmečka zveza« si je takoj pri prvem nastopu pridobila pet poslancev, in ljudje bodo dobili kmalu zaupanje vanjo. Sedaj bo počasi zginilo tudi tisto neumno spodnjestajersko nemčurstvo. Misli je namreč marsikdo do sedaj, da je to bolj »nobel«, če malo po nemško tolče. To bo izginilo. Liberalci so se pa pokazali, da so vredni svojih kranjskih bratov. Glavno njihovo orožje pri volitvah je bila laž in obrekovanje. Seveda so sedaj že malo moški, ker so dobili dva poslanca, pa jih bo to veselje minilo. Ljudje se ne puste dolgo vleči in kjer spregledajo, potem pomečejo z liberalizmom.

ČEHI.

Med Čehi so prej neomejeno gospodovali liberalci, ali kakor so se sami imenovali, Mladočehi. Prej jih je bilo okoli 60, zdaj pa 20. Seveda jim težko gre v glavo, da sedaj ne bodo mogli več delati po svoje. Pa nič ne pomenja. Katoliška stranka je pri Čehih še jako mlada, ker so šele pozno začeli delati me ljudmi. A vendar so že pri prvih volitvah dobili 17 poslancev. Prej so imeli le tri. Čeških socialnih demokratov je pa 30. Po mestih jih je volilo delavstvo, po kmetih pa posli in baltarji. Agrarci (neodvisna kmečka stranka) so dobili 30 poslancev. In še par drugih malih stranic po par poslancev je med Čehi.

Pred enim tednom so se sešli vsi razen socialnih demokratov in so skušali ustanoviti skupen klub poslancev na Dunaju, ki bi zastopal češke koristi. Po končanem pogovoru so sklenili sledeče: Zastopniki imenovanih strank izjavljajo, da se strinjajo v tem, da je potreben skupni klub čeških državnoborskih poslancev, katerega naloga bo, zastopati narodni in državnopravni program ter urediti parlamentarno razmerje čeških poslancev do vlade in drugih strank.

Zanimivo je bilo, da so se vsi liberalci silno zbalj, da bi katoliški češki poslanci ne prišli preveč do veljave. Eden za drugim so se oglašali in govorili proti »klerikalcem«, češ, naj se jih boje in naj jih puste pri miru. Da, sedaj jih je samo 19 med 100 in se jih že boje, a drugič bo pa drugače, ker tudi češko ljudstvo, posebno po kmetih, spregleduje in si bo zapomnilo tiste, ki mu hočejo napraviti razporoko in svobodno šolo in zapreti vse cerkve. Neodvisna kmečka stranka, ki ima sedaj 30 poslancev, ne upa nobene besede reči proti veri, ker drugače se je bati, da ji bodo kmetje pokazali, kar ji gre.

ALI BO MOGOČ SKUPEN NASTOP ČEHOV?

Tisti trenutek, ko so se izrekli načelniki vseh čeških strank za skupen parlamentarni klub, so nastale razprtije, ki so taki skupnosti najbolj nasprotne. Vse stranke so stale očitno pod pritiskom ideje, da nobena ne sme biti kriva, da se razdere češka skupnost, in tako se je zgodilo, da so katoličan dr. Hruban in brezverec dr. Masařik, »neodvisni kmet« Prašák in liberalci dr. Kramář vse rekli, da padajo roke k skupnemu klubu. Pa predno so se prvič sešli, so že stranke v boju zaradi

načelnega vprašanja: Verska ali brezverska šola? 161 čeških profesorjev je namreč nastopilo javno za »Svobodno šolo«. Češki deželni šolski svet je ta nastop profesorjev odbil. Bili so protestantje in judovski rabini, ki so to zahtevali od deželnega šolskega sveta. Katoliško narodno časopisje ostro obsoja »Svobodno šolo« ter zavrača vso odgovornost za posledice, ki bodo nastale vsled protiverske gonje liberalcev na one, ki so zakrivali protiverski boj. »Čech« zahteva, da mora v skupnem češkem klubu vladati duh, ki bo pravičen verskemu čutenju ogromne večine češkega naroda, in odločno pravi, da poslanci duhovniki kakor tudi laiki, ki so izvoljeni na katoliško-narodni program, ne morejo sodelovati z ljudmi, ki hočejo vero izobčiti iz šole. »Narodni Listy« pa so začeli pravo protiklerikalno gonjo. Nekaj časa tako mirni in zmeri list je kar naenkrat vzplamtel v divji jezi nad »klerikalci«, ki se ne dajo več ignorirati, kakor prej, pa tudi ne potiskati ob stran, kakor bi kdo želel. V uvodnem članku beremo veselje nad baže posrečenim skupnim klubom, v noticah pa ravno nasprotno trdijo v isti številki, da se mora začeti brezobziren boj proti »klerikalizmu«.

To so slaba znamenja za bodočo skupnost. Kažejo nam, da se bo v sedanjem parlamentu izvršila ločitev duhov, ki bo močnejša, nego narodne vezi. To se je že z vso odločnostjo pokazalo med Nemci, tako bo tudi pri Slovanih. Dr. Kramář piše v »Denu«, da se morajo proti klerikalnim načrtom združiti vse sile v državi. Vsi svobodomisleci cele države v eno zvezo! Kot glavno nalogo čeških poslancev smatra dr. Kramář, da morajo vedno boriti se proti katoliško-narodni stranki in pozivlja na boj proti katoliško-narodnemu gibanju, ki ga smatra za glavnega sovražnika in je pripravljen zvezati se celo s socialno demokracijo proti njemu. Kako je v teh razmerah mogoč skupen klub, ako tisti dan, ko se naj snidejo stranke, da se združijo, napovedujejo druga drugi boj do uničenja? Liberalci so pač povsod enaki, pri nas kakor drugod. Gospodariti hočejo, delati pa ne, zato jim ljudstvo povsod kaže — fige!

NEMCI.

Med Nemci je pa završalo. Krščanske stranke so dobile sto poslancev in to liberalcem kar ne gre v glavo. Sedaj so hoteli tudi liberalci ustanoviti skupen klub državnoborških poslancev, da bi se potem skupno ne bilo treba bati teh presnetih klerikalcev. Pa jim ne gre. Štiri stranke imajo, in sicer napredno, neodvisno kmečko, meščansko liberalno in pa najhujše Nemce. Ne morejo se sporazumeti. Kmetije in meščani ne marajo med se judovskih poslancev, ki jih je izvolil Dunaj. Trije so, pa mislijo malo komandirati. Drugi se jim pa ne puste.

Sedaj se pa judovski časopisi silno jeze, ker ne marajo drugi z judi skupaj sedeti. Počasi se bodo že navadili takih stvari. Kmečka in meščanska stranka sta se sedaj združili in judovski listi pravijo, da bi se najraje zvezali s krščanskimi socialci nemškimi. Tako je povsod med Čehi kakor med Nemci. Vse kmečke stranke, ki se imenujejo neodvisne, se boje posebno glasno povedati, da so proti veri, ker vedo, da se bo kmet potem uprl in ne bo več hotel voliti take neumne gospode.

Ponosni smo lahko katoliki že na svoj prvi nastop. Povsod se mora upoštevati, da ljudje niso proti veri, ampak le časopisi jih šuntajo in zato so marsikje še zapeljani, ki ne vedo, da volijo svoje največje nasprotnike, ako volijo liberalce. Kadar bodo pa vsi spregledali,

bomo pa imeli v državnem zboru trdno krščansko večino, ki se ne ukloni puhloglavim liberalcem in njihovim volivcem po razporoki in po svobodni šoli.

ČEŠKI KATOLIŠKI POSLANCI.

Vsi novoizvoljeni češki katoliški poslanci so šli takoj po volitvah na staroslavno češko sveto Goro. Na tisoče in tisoče ljudstva se je zbralo, ki so vsi iskreno pozdravljali novoizvoljene poslance. Poslanci so vsi govorili. Največje navdušenje je bilo pri govorih dveh bratov Mislivec, ki sta oba izvoljena. Eden je duhovnik, drugi pa na domu. Sivega očeta obeh poslancev je ljudstvo navdušeno pozdravljalo in starček je veselja jokalo, ker je doživel tako vesel dan, ko sta postala dva sina poslanca in ko se je zopet jasno pokazala katoliška zavest češkega ljudstva.

PORTUGALSKO.

Na Portugalskem niso nič kaj zadovoljni s kraljem, ker je tuje rodovine in ker nalaga prevelike davke. Sedaj je razpustil še državni zbor. Ko bi bili vsi složni, bi kralja vrgli. Sedaj je pa povišal plačo vojakom in uradnikom da ostanejo na njegovi strani. Dolgo časa na ta način ne bo gospodaril, ker takega vladarja se ljudje naveličajo.

CESARJEVA ŠESTDESETLETNICA VLADANJA.

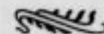
Drugo leto bo preteklo 60 let, kar vlada naš cesar. Ob tej priliki so hoteli na Dunaju napraviti veliko razstavo. Ker pa iz raznih vzrokov razstave ne bo, bo dunajsko mesto dalo za dobre namene 10 milijonov kron. Ustanovila se bo velika bolnišnica. Dalje izda mesto spominsko medaljo in vsi otroci dunajskih šol se bodo v sprevodu cesarju poklonili. Otrok je čez deset tisoč.

Ogri pa kujejo ravno v ta namen zlati denar po 100 K.

UPOR TURŠKIH VOJAKOV V SKOPLJU.

V Makedoniji vladajo žalostne razmere. Turške vojaške postojanke mesto da bi branile in varovale red in pravico, provzročajo same največ uporov in grozodejstev. Kristijani morajo čutiti najbolj ta nasilstva oborožene vojaške sile. Turški vojak misli, da so krivi njegovega slabega položaja le kristijani, zato ono sovraštvo do vsega krščanskega prebivalstva, ki se kaže na zunaj v najgrozovitejših umorih. Položaj turškega vojaštva je pač tak, kakor v nobeni drugi državi. Trpeti mora bedo in pomanjkanje, na pol nag in ves sestradan mora služiti svojemu sultanu. Ker pa misli, da so temu krivi le kristijani, zavoljo katerih mora sultan vzdrževati veliko vojsko, katere pa zaradi slabih denarnih razmer ne more plačevati, zato vlada v četah turških vojakov tako sovraštvo do vsega, kar je krščanskega. — Pred kratkim je nastal v Skoplju velik upor turških vojakov, ki so se naveličali služiti goli in sestradani. Toda ta upor ni bil namenjen višji vojaški oblasti, da bi zboljšala bedno stanje vojaštva, temveč je bil naperjen le proti kristjanom, ki so po mišlih turških vojakov edini krivi njihovih bednega položaja. In tako je moralo pretrpeti krščansko prebivalstvo vso divjo silo nezadovoljnih turških vojakov. Po celi okolici so vojaki grozovito plenili in morili. Ubili so vsacega kristjana, ki jim je prišel v roke, med njimi je padlo kot nedolžne žrtve tudi več pravoslavnih duhovnikov. Čez tisoč je bilo vseh upornikov. Ostalega vojaštva je bilo premalo, da bi moglo zadušiti upor. Celo mesto Sko-

plje je postalo plen upornikov. Ljudje so se zaprli v hišah, trgovine so bile zaprte, uporni vojaki so se polastili več hiš, med njimi tudi poštne urade. To ugodno priliko pa prav pridno uporabljajo arnavtski roparji, kateri plenijo in morijo povsod na račun turških vojakov, posebno še med Srbi. Ko je zvedel sultan o upor, je takoj zaukazal, da se izplača vojakom zaostala mezda in naj se pošljejo domov. S tem ukazom je upati, da se upor konča.

Zavod sv. Stanislava.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1907/08.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se sprejemajo telesno zdravi in moralno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1907/08 bo v zavodu pripravljavni tečaj za gimnazijo in prvi, drugi in tretji gimnazijski razred.

Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to vele vajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je v gimnazijskih razredih cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij 500 K. Nekaj izmed tistih, pri katerih je upanje, da se bodo posvetili duhovskemu poklicu, se bo sprejelo tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo gmo tna sredstva zavoda. Vendar morejo dotični to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in svojem vedenju kažejo vredne. — Učenci pripravljavnega tečaja plačajo vsi brez razlike 300 K na leto. — Šolnina se ne plačuje; le za sprejem v I. gimnazijski razred se plača pristojbina 10 K, pri vpisovanju v II. in III. gimnazijski razred pa 4 K za učila.

Repetentje se ne sprejemajo.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov, izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v I. gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 23. do 30. junija. V četrtek, 27. junija, bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v priličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne, in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji naj priložijo: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

Mladenci, o katerih se bo sodilo, da bi se mogli sprejeti v zavod za I. gimnazijski razred, se bodo pozvali k izpitu, ki se bo vršil v ponedeljek, 8. julija (začetek ob 8. uri zjutraj) v šolskih prostorih kn.-šk. zavoda v Št. Vidu nad Ljubljano.

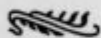
2. Učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili I. ali II. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa bi želeli v II., oziroma III. gimnazijski razred priti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, vsa gimnazijska spričevala in druge zgoraj našete listine do 16. julija.

3. Učenci pripravljavnega tečaja naj prilože prošnji razen krstnega lista še izpričevalo o stavljenih kozah, izpričevalo o dovršenem 4. ali vsaj 3. razredu štiri razredne ljudske šole; prošnje morajo oddati do dne 16. julija.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 24. maja 1907.

Vodstvo kn.-šk. zavoda sv. Stanislava.

Listek.

Sodnijski obrok.

(Konec).

»Tu je moj gospodar in iti moram z njim. Gotovo čaka Florijana, ki sedi v krčmi in ne pride,« pravi Marjanka Albini, ki se veselo zasmije in odhiti po mehki poti. Marjanka se ožunači in potreplje kmeta po rami.

»Hej, stric,« mu zakriči na uho.

Grabotka se obrne s svojo debelo glavo in gleda mladenki v oči. Nekaj kakor smeh mu igra okrog kocin na bradi.

»Florijan še ne pride kmalu. Dobil je fantovsko družbo v gostilni,« kriči mladenka. Starec se nejevoljno namrdne.

Sklenil je ravnokar v svoji počasni glavi — tukaj na polju, kjer ga Rotija ne moti — vprašati Florijana, če resno misli na ženitev in na sodnijski obrok v sredo. Zato je sedel na mejnik in čakal.

Florijan pa ni prišel ... Starec je ježno pljunil na pot in je premišljal, ali bi še čakal, ali bi odšel domov. Toda, hitreje kakor on, je premislila Marjanka, da se bo mati vseeno kregala, naj že prideta preje ali pozneje. Zato je vseeno, če se tudi nekoliko pomudita na polju.

Marjanka se vsede poleg starca v travo. Grabotka, ki je še vedno mislil, ali bi šel domov, ali bi ostal, jo pogleda postrani. Ona pa potisne rožnati robec nazaj na vrat, primakne svoje rdeče ustnice starcu na uho in zakriči:

»Stric, ali vam je veliko na tem, da se Florijan in jaz vzameva?«

Grabotka jo pogleda prestrašeno.

Čemu je mladenka pričela govoriti ravno o tem, kar se je sam mislil pomeniti s Florijanom? Ko ji ni odgovoril, je nadaljevala: »Saj sem še mlada in lahko čakam. Tudi Florijan še lahko čaka; če vi nočete, potem ni treba, da bi se kaj izpremenilo — vse naj ostane pri starem!«

Starec vzdihne globoko in z veliko težavo prične odgovarjati.

»Vse pri starem — no — prav — toda ... Nehal je govoriti, ker se je zbal, da bi ne zinił nekaj, kar bi ne bilo prav.

Marjanka je bila danes posebno pogumna. Odločevala se je njena bodočnost.

»Govorila bom z gospodom učiteljem. On me ima rad. Bila sem njegova najboljša učenka. In jutri vam bom povedala, kaj sem opravila pri gospodu učitelju, jutri zvečer ... tukaj na travniku, kjer naju ne sliši mati. Ali vam je prav?«

Kmet je pomajal z glavo in kimal. Premišljeval je, ali bi kaj odgovoril na to, ali bi molčal. Pa si je mislil: »Kar bo prišlo, bo prišlo ... kaj pomaga govorjenje?« In je molčal.

»Toraj,« prične zopet Marjanka, »vam ni nič na tem, da se oženi Florijan že sedaj, in prevzame gospodarstvo. Glejte, tudi meni je vseeno. Mlada sem še, premlada.«

Po teh besedah je Grabotka čisto odločno prikimala.

Oba sta vstala in sta šla skupaj domov tiho, brez besed.

Popoldne Marjanka ni govorila z vaškim učiteljem, ampak z njegovim sinom, ki je bil vesel gospod in se je dobro razumel z ljudmi.

»To se prav lahko zgodi,« je rekel. »Sodnijskega obroka ni treba preklicati. Ako Grabotki stvar ni pogodu, dobro, potem mu ni treba tega dovoliti. Saj ga poznam očko, kako malo govori. Toraj, če bo Grabotka ves čas molčal in se ne bo dal pregovoriti, potem ne bo mogel sodnik ničesar ukreniti; poslal vas bo na dom, in vse ostane — pri starem.«

»Ali je res tako?« vpraša Marjanka.

»Popolnoma res,« pritrdi mladi gospod. Ali v smehljajočih očeh se mu je brala nagaživost.

Pozno zvečer je tekla Marjanka v sosednjo vas k stari Glombki.

»Ali je že prišel Gregor?« vpraša vstopivši v leseno bajtico.

Starka zmaže z glavo.

»Še ne, ljuba moja, še ne. Pa če je ljubemu Bogu prav, pride prihodnjo nedeljo.«

»In vendar je po meni vprašal v pismu, in ne pride,« misli Marjanka in vzdihne globoko. Pojutrišnjem — sodnijski obrok. Ako bo Grabotka molčal, no, potem je še upanje ...

Florijan je prišel ponoči pijan domov. Rotija je vpila, Pankracij je molčal.

V ponedeljek zvečer pa je prišel na travnik, kakor sta se dogovorila z Marjanko.

»Vse bo ostalo tako, kakor je, ako vi ne dovolite,« kriči Marjanka gluhemu Pankraciju v uho. »Ničesar ne smete govoriti pri obroku, čisto ničesar, ali razumete?«

Kmet pokima.

Drugega dne se je zgodilo nekaj posebnega. Pankracij je nagovoril mladenko: »Marjanka, kupil ti bom trak koralov, ker si — pametna.« Po teh besedah je Marjanka vedela, da se pri sodnijskem obroku na tega svojega zaveznika lahko zanese.

Vendar ji je močno bilo srce, ko se je vzbudila v sredo zjutraj. Bilo je še kaj zgodaj, a Marjanka ni mogla ostati v postelji. Vstala je in je šla opravljati živino. Potem pa je položila par svežih cvetov v neško pred noge Mariji, da se vse srečno dokonča. Obrnila se je, in glej — mlad mož je stopal po vaški cesti in je vihtel klobuk Marjanki v pozdrav. Od veselja se je prestrašila mladenka.

»Bog ti daj dobro jutro, Marjanka!« je klical mladenič. Dekle ni odgovorila na lepi pozdrav. Samo zajeceljala je: »Gregor!«

Stal je pred njo, rdeč v obraz in v lepi obleki. Marjanko je bilo sram. Pogladila si je predpasnik in je zrla v tla. »Oh, kako sem oblečena ... iz hleva sem prišla.«

»Prav tako, Marjanka,« dé Gregor, »že vem od svoje matere, kako si mi bila dobra in kako si popraševala po meni. Ljudje pravijo, da se boš omožila s Florijanom —

Pričela je jokati. Vse je natanko pripovedovala, kako se je zgodilo, in kaj namerava sedaj ...

»Ah, ko bi šel tudi ti danes k sodnijskemu obroku, da bi imela moč — toži Marjanka vsa zbegana.«

»Zakaj ne? Ako prosim Pankracija, mi bo gotovo dovolil. Imam tudi opravke v mestu. In če bi tvoja mati hotela pregovoriti Pankracija, se bom jaz potegnil za te ... Glej, Marjanka, prišel sem ti povedat, da te še nisem pozabil. Tudi ti me še nisi, kaj ne?«

Marjanka je šla potolažena v hišo. Gregor je postal nekoliko na dvorišču, in je potem vstopil kakor slučajno v vežo. Vprašal je Pankracija, če bi hotel prodati svoje posestvo. Prišel je — tako mu je pravil — s precej težko denarnico nazaj v domačo vas, da si postavi lepo gospodarstvo. Kmet se je posmejal in zmalaj z glavo. Rotiji je ob tej novici odrevel strupeni jeziček in niti ziniti ni mogla besed, ki jih je imela že pripravljene za »takega pritepenca«. Florijan je nejevoljno pogledoval Gregorja in Marjanko. Tedaj pa se je pripeljal mimo koleselj gospoda učitelja. Ker je bilo na njem prostora še za eno osebo, je Gregor prisedel in se je peljal v mesto.

Pred okrajnim sodiščem so se vsi sešli. »Ne zapusti me!« je prosila Marjanka Gregorja. Stopili so v uradno sobo, tudi Gregor z njimi. Za barijero, ki je delila sobo po sredi, je korakal sodnik semintja. Sodnijski sluga je stal ob vratih.

»Toraj, kdo je tu?« vpraša sodnik.

Sodnijski sluga je imenoval »stranko« in njeno zadevo.

»No, in mladi človek tukaj — kaj hočete vi?« zakluče sodnik, kažoč na Gregorja.

Gregor se uljudno prikloni in pravi, da je prišel »na pomoč«. Sodnik zmaže z rameni, in prične ...

»Toraj, kdo je gospodar posestva?«

Vaški učitelj je pokazal z roko na kmeta in je govoril: »Ta mož tukaj. «Toda, prosim, oprostite se blagohotno, on je nekoliko gluhi.«

Rotija je potisnila Pankracija naprej proti barijeri. »Povej vendar, da hočeš prepustiti posestvo sinu,« mu je kričala na uho. On pa jo je pogledal s topimi očmi in je molčal.

»Toraj, Pankracij Grabotka,« je klical sodnik, »vi hočete odstopiti svoje posestvo in prepisati na Florijana?«

Kmet se ni zganil.

»Reci no, reci no,« ga je drezala Rotija. »Ti tepec, ali me ne slišiš? —

»Baba naj molči!« se je razjezil sodnik.

»Oh, Pankracij, — zgovori no par besed!« ga je pričela prositi Rotija.

»Sluga,« kriči sodnik, »držite žensko pri vratih, da ne bo silila v kmeta.«

Pankracij gleda predse in molči.

»Oprostite, gospod sodnik, on je gluhi na —

»Toraj premislite: ali hočete ali nočete?« zakluče sodnik z vso močjo Pankraciju na uho.

Še vedno je molčal, molčal kakor grob.

In sodnik je dvignil roko kakor k prisegi: »Ako ne odgovorite, bom dal vreči vso družbo skozi vrata. To je norčevanje!«

Vaški učitelj je ugovarjal takim izrazom, ki se ne spodobijo; Florijan je klical polglasno; Marjanka in Gregor sta se pomenljivo spogledovala; Rotija je jokala in vpila. Sredi te družbe je stal edini Pankracij Grabotka nepremično kakor štor in je molčal.

»Sedaj mi je pa že dovolj!« zakriči sodnik. »Ali mislite, da boste brili norce iz sodnije, a? Vam vsem pravim, takoj v-v-vun!« Sluga, vrže vso družbo na cesto!«

Potegnil je svilen robec iz žepa in si je ž njim hladil razbeljeno glavo. Sluga je odprl vrata in vsi so odšli potrti.

Na cesti so začeli vsi naenkrat govoriti v kmeta — bil je tak hrušč, da so mimoidoči postajali in gledali, kaj se je pripetilo.

»Mi gremo k notarju,« vpilje vaški učitelj, »notar bo že vse uredil.«

»Joj, joj, to bo stalo denarja!« tarna Rotija. In tedaj naenkrat izpregovori Pankracij.

»Hočem nekaj povedati, poslušajte! Vi pojdite, kamor hočete, jaz pa grem k Zarniku kupit Marjanki koralov, ker je pametna dekle!«

Te nepričakovane besede so napravile silen vtis.

Rotija in vaški učitelj sta obstala kakor okamnena, Florijan je raztegnil prijazni obraz

v neumne gube, Marjanka in Gregor sta stopila brez strahu h kmetu, in potem so se obrnili vsi trije — Marjanka, Gregor in Pankracij — k Zarniku.

To je bil konec »sodnijskega obroka« in par dni pozneje se je preselila mati Glombka h Gregorju, ki se je poročil z Marjanko in kupil lepo posestvo.

Pankracij Grabotka pa je kadil pred svojo zeleno barvano hišo iz malega vivčka. Misli je o tem, kako je molččnost koristna stvar, in kako dobro se je obnesla v zadevi sodnijskega obroka.

Gost: »Pritlikavec, pridji sem in noslaj malo od tega duhana — ta glavo čisti in dá bister razum.« — Gostilniški vajenec: »Tako? Vi pač ne nosljate še dolgo od tega duhana, gospod gost.«

Največ častnikov šteje vojska urugvajske republike. Sedaj je nastavljenih 32 generalov, 173 polkovnikov, 208 podpolkovnikov, 345 majorjev, 496 stotnikov, 1351 poročnikov. Normalno bi to število častnikov zadoščalo za 100.000 mož. V resnici pa republika ne šteje več kot 4124 vojakov z podčastniki vred.

Dvanaest in pol m.l. frankov je pridobila v 24 urah neka firma v Bombayu. Podrobnosti še niso znane.

Razgled po domovini.

V Lurd in Rim!

Slovenci krščanski! V Lurd se že napravljamo dolgo čaa. Bili so že sicer v teku 50 let ondi že mnogi posamezni Slovenci in Slovenke in tudi cele večje skupine, toda pravega narodnega slovenskega romanja v Lurd še ni bilo.

Prihodnje leto — 1908 — bo petdeset let, kar se je prikazala sveta Devica in kar vrejo ljudje tja. Če kdaj, je sedaj ugoden trenotek tudi za nas, da izpolnimo že davno gojeno željo. In to bomo tudi storili. Storili v zvezi z brati Hrvati. Ako nas bo zadostno število, napravimo vsak svoj vlak — oba ob enem času — ako ne, se združimo oboji v en skupen vlak.

Romanje je torej zagotovljeno, ker ni odvisno od števila udeležencev. Kolikorkoli jih že bo, pojdejo. Ni se torej bati da bi se namera zopet podrla.

Vršilo se bo romanje kmalu spomladi, najbrž maja, ko še ni velike vročine, na polju pa še ne presilnega dela.

Razume se, da mimogrede običemo tudi Paray le Monial, kjer se je razodelo Srce Jezusovo blaženi Marjeti Alakok. Tudi v Švici se mimogrede ustavimo na sloveči božji poti Marija Einsideln.

Cene se bodo pozneje naznanile, ko bodo dogovori s podjetnikom končani. Zaradi lažjega pregleda in uredbe se pa želi in prosi, naj bi se udeležniki pričeli oglašati takoj. — Oglasila sprejema upravnništvo »Slovenca« v Ljubljani.

Prosimo torej, naj se oni, ki so že odločeni iti, takoj priklase; oni pa, ki še niso odločeni, naj preišlijujejo o tem, in ko so se odločili, naj naznanijo precej.

V jeseni, meseca septembra, o priliki zlate maše svetega očeta, pa pojde nekaj zastopnikov naših mladeniških organizacij v Rim, kjer bodo zborovali odposlanci vseh narodov. Mladeniška organizacija (Marijine družbe, izobraževalna društva in druga), ni zlepa kje tako izpeljana, kakor pri nas. Zato je prav, da se v zboru drugih pokažemo tudi mi.

Seveda bodo mogli to pot narediti le premožnejši mladeniči. Nekaj takih je pa tudi po naših družbah in društvi. Do onih tedaj, ki to lahko zmorejo, se obračamo, da naj sprejmejo častno opravilo zastopnikov slovenskih krščanskih mladeničev pred svetim očetom, in naj se odločijo za pot v Rim. In kakor hitro se odločijo za to, naj tudi sporoče, da vemo, na koliko smemo računati. Čim prej, tem boljše! Oglasila sprejema upravnništvo »Bogoljuba« v Ljubljani.

Na noge torej, krščanski mladeniči slovenski, v večno mesto — pred svetega očeta, da tam izrazite in poklonite udanost in ljubezen vse slovenske mladine do naše svete Cerkve!

+ Čedne sodnijske razmere! Pred seboj imamo razsodbo c. kr. okrajnega sodišča v Mokronogu, v kateri si je c. kr. adjunkt M. Zwitner privoščil sledečo opazko: »Obtoženec je farovski oskrbnik in, kakor sam prizna, pristaš stranke dr. Susteršiča. Če se upošteva, da ljudje obtoženčeve vrste niso vajeni brzdati strasti in da pride pri njih često politično nasprotstvo v osebno sovraštvo...« K temu izbruhu politične strasti od strani c. kr. sodnika, pripomnimo sledeče: Dozdaj smo mirno, četudi težko, prenašali taka in enaka, odkrita in prikrita žaljenja, ki so si jih nekateri sodniki proti našim somišljenikom privoščili. Toda naše potrpežljivosti je konec. Takih izživljanj od strani c. kr. sodnikov ne moremo in ne smemo več prenašati. Ljudstvo, ki je poverilo poslancem »S. L. S.« svoje zaupanje in zastopstvo, kliče na ves glas po odpomoči zoper take sodnike! Ljudstvo pričakuje od svojih izvoljenih poslancev, da zastavijo vse moči, da se po sodiščih nastavijo uradniki, ki bodo ljudstvu res sodniki! Vse stranke pa, ki so že imele ali še bodo imele podobne izkušnje s sodniki, pozivljamo, da nam to gotovo javijo! Skrajni čas je, da se napravi konec tem turškim razmeram, ki vladajo zadnja leta pri naših sodiščih. Ljudstvo, ki plačuje sodnike, sme najmanj kar more pričakovati od sodnikov nepristranosti.

Ob nevihti ne smemo stati pri oknu ali vratih. Dne 28. m. m. je v Št. Andrežu stal pri oknu neki mladenič in opazoval, kako se temni oblaki pade po nebu, ali hipoma se je zgrudil na tla. Treščilo je v hišo in električni tok mu je švignil po nogah, vsled česar sta mu nogi ohromeli. Hitra zdravniška pomoč pa je toliko pomagala, da je mladenič v kratkem zopet okreval. V hiši, ki je last Antonije Paškulin, je bila zbrana vsa družina, a drugim se ni nič zalega zgodilo, razven, da je zračni pritisk podrl na tla dve odrasli hčeri, ki sta pa hitro zopet vstali in hiteli na pomoč svojemu bratrancu, ki je nezavesten ležal na tleh. Sprejeto hišno steno je poškodovalo na več straneh.

Slovenski organisti. Prva odborova seja slovenskih organistov se vrši na Brezju dne 1. julija t. l. Prihod zjutraj z vlakom, nato sveta maša, pri kateri se poje. Spored zborovanja: 1. Pozdrav in poročilo predsednika. 2. Ureditev društvenih pravil. 3. Raznoterosti. — Gospodje odborniki se pozivljajo, da vsi pridejo k prvi važni seji, tudi gg. kolegi organisti so dobro došli. Mogoči predlogi naj se naznanijo do 24. t. m. predsedniku osnovnega odbora J. Rusu v Št. Vidu nad Ljubljano. — Slovenski organisti se ne udeležijo sestanka cerkvenikov, ki se vrši v tem mesecu na Brezju, kakor je bilo poročano.

Pod naslovom »Iz ljubljanske okolice«. mota neki žalostni junak iz Šmarja pri Ljub-

ljani po »Narodu« strašno dolga kurja čreva v obliki neskončno dolgočasnih dopisov. Zda napada učiteljstvo, zakaj ne gre v boj za liberalno stranko. Ta čudni filozof naj pusti pri miru poštene učiteljice, ki ne marajo s takimi »pisatelji« hoditi v Benetke! Naj ljudstva ljubljanske okolice ne zmerja, da je neumno in nezavedno, zato, ker takih prifrknjenih filozofov neče poslušati. Enkrat jo je javno izkupil za svojo predrznost, in mi svetujemo takim liberalnim filozofom prav resno, naj se nikar iz kmečkega ljudstva ljubljanske okolice ne norčujejo! Ne le da se ljudstvo ne da zasmehovati v slabo skrupiranih povestih, tudi po »Narodu« se ne da zasramovati. Tisti ljubljanski prebivalci pa, ki podpirajo »Narodovo« ščuvanje na okolico, se naj pri teh filozofih zahvalijo, če bo začel »nezavedni« kmet preišlijevati, komu naj nese svoje groše v mesto — komu pa ne!

Uspavalne cigarete v pomoč tatovom. V Trstu se je prejšnji teden ponoči sprehal v ulici Belvedere lesni trgovec Anton Levstik, doma iz Kranjskega. Kar se mu približata dva neznanca in se jameta z njim pogovarjati. Ponudita mu celo cigareto in mu jo prižgeta. Anton Levstik kadi, toda kmalu se ga polasti spanec. Sede na cesto in takoj zaspi. Ko se zbudi, zapazi, da mu manjka ura, dva prstana in denarnica, v kateri je imel 3 krone. Tatovi so ga s pomočjo posebno za to pripravljene cigarete uspavali in ga potem okradli.

Letina v Beli krajini. Prve črešnje so že rudeče, dasi je letošnja zima dolgo zadrževala vsak razvoj v naravi. Mesec maj je bil pa zato zelo gorak, in kar je bilo poprej zamujenega, je prijetna majnikova toplota popravila. Polje in vinogradi obetajo obilno letino. Posebno trtje se je lepo obložilo z mladim zarodom, da je upati bogate trgatve. V župniji Metlika je še precej vina na prodaj, zlahtna kapljica je, ki mora privabiti vinskih kupecev v Belo krajino. Ljudje bi jo pa tudi radi še drugim privoščili, da bi za njo kaj denarja dobili.

Šest sinov — vojakov. Iz Šmarje v Istri se nam poroča: Pisali ste o dveh očetih, ki sta dala po pet sinov v vojske. V Šmarji pri Kopru pa živi Andrej Hrvatini, ki je dal v službo cesarju vseh svojih šest sinov. Dva sta pri vojakih umrla, štirje so oženjeni v Šmarji.

»Svobodna Misel« se imenuje neki list, ki kroži po Slovenskem in ga izdajajo slovenski framasoni. Namen lista je boj proti katoliški cerkvi, katerega njegov oče »Slov. Narod« že več let vodi in poostruje še vedno bolj. Slovenski framasoni hočejo francoskih razmer. Kakšne so te, je znano čitateljem »Domoljuba«, saj smo jih že opetovano omenjali. Tudi danes hočemo omeniti samo enega slu-

čaja s Francoskega, o katerem so pisali pred tednom razni časopisi. Francoski framasoni so strogo prepovedali šolskim otrokom nositi okoli vratu kako svetinjo ali križce. Učitelji te vrste so žugali otrokom, da jih izključijo iz šol, ako se predrznejo priti s takimi znaki. Neki oče pripoveduje, da je njegova hčerka nosila že več let brožko v podobi križa. Učiteljica je zahtevala, da naj učenka takoj odstrani to brožo ali jo pa skrije, ker drugače bi jo morala spoditi iz šole. Mati učenke je poiskala učiteljico, da se radi te zadeve pomeni z njo. Učiteljica prizna, da dela po navodilu šolskega nadzornika, ki je znan framason, prizna pa tudi, da je sama framasonka. Po odhodu matere je izjavila učiteljica, da bi ji bilo zelo ljubo, ako pride več takih pritožb, ker ji bodo gotovo pripomogle k boljši službi. Učenka je izostala iz šole in stariši so jo začeli sami poučevati. Tako delajo liberalci in framasoni. — Take razmere hvali tudi list »Svobodna Misel«. Na boj proti slovenskim framasonom. Zmagali smo jih pri zadnjih volitvah, a miru ne bo preje, da jih zmagamo tudi pri deželnozborskih. Ne držimo rok križem, temu pripravljam se na nove boje, ki nas še čakajo.

Jasni se! Na shodu Narodne stranke dne 26. maja v Celju je dr. Kukovec govoril vendar enkrat jasneje ter naznanil v navzočnosti državnega poslanca Robleka, da je boj Narodne stranke proti klerikalizmu samoobsebi razumljiv. Ker vsak liberelec razume pod besedo »boj klerikalizmu« vse, kar je proti katoliški veri in cerkvi, bosta se tudi Roblek in Ježovnik morala bojevati proti katoliški veri in cerkvi. Ah se sedaj odpirajo onim očim, ki so do zadnjega hvalili »pobožnost« Robleka in Ježovnika?

Sestanek slovenskih državnih poslancev v Ljubljani. Dne 4. t. m. so se sešli v Ljubljani državni poslanci S. L. S. iz Kranjske, »Slovenske kmečke zveze« iz Štajerske in »Sloge« iz Goriške ter so soglasno sklenili, da bodo v državnem zboru solidarno nastopali. Končno se je izvolil poseben izvršilni odbor, ki je osobito dobil nalog, naj stopi radi snovanja državnozborskega kluba v dogovor z drugimi jugoslovanskimi poslanci.

»S. L. S.« Vsa pisma in naznanila, ki se tičejo »S. L. S.«, naj se naslavlja na naslov: Tajništvo »S. L. S.« v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2, nad tiskarno.

Raznoterost s Koroške. Predavanje v Podlublju. V slovenskem katoliškem izobraževalnem društvu Podlubljem predava v nedeljo, dne 23. t. m. popoldne odbornik S. K. S. Z. v Ljubljani dr. Evgen Lampe. — Premeščena sta č. g. Viljem Wester, provizor v St. Petru, za provizorja k Sv. Trojici, in č. g. Ivan Lučovnik, kaplan pri St. Jakobu v Rožni dolini za drugega kaplana v Pliberk. — Razpisana je župnija St. Marjeta pri Volšperku, ker je vpokojen č. g. župnik Jožef Kočovski. Župnijo Lipje oskrbuje začasno č. g. župnik Karol Hutter. — Požar v celovski okolici. V ponedeljek ob deseti uri zvečer je zgorela lopa za mrvo pivovarnarju Lochu, ki ima 2400 kron škode. Požigalca nekega čedno oblečenega tujca so zaprli. — Petdesetletnico mašništva praznujeta letos sledeča koroška duhovnika: Albert Eichholzer, vpokojeni župnik v Globasnici in Mihael Wank, župnik v St. Jurju. — Štiridesetletnico praznujejo: Mihael Baumgartner, župnik; Jurij Jerman, župnik; Ivan Stiberc, upokojeni župnik; Janez Wieser, prošt. — Petindvajsetletnico pa praznujejo: Jožef Habič, zdaj na Nižjem Avstrijskem; Frančišek Katnig, župnik; Jernej Krainer, župnik in Ivan Obereder, župnik.

Duhovske vesti s Štajerske. Prestavljeni so č. g. gg.: Ivan Zajc, kaplan v Ribnici na Pohorju, v Škale; Ivan Ogradi, kaplan v Ška-

lah, k Sv. Barbari v Halozah; Franc Mandeliček, kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Ribnici na Pohorju.

Imenovan je za vojaškega kaplana II. vrste v rezervi č. g. Franc Letonja, kaplan v Vitanju.

Nov vlak do Jesenic. Dne 1. junija je pričel voziti nov vlak od Ljubljane do Jesenic. Odhod iz Ljubljane ob 9:05 zjutraj, prihod na Jesenice ob 11:08, odhod z Jesenic popoldne ob 5:02, prihod v Ljubljano zvečer ob 6:50. Odhod z Jesenic z zveznim vlakom proti Rožu ob 11:26 popoldne.

Petdesetletnico bo obhajala 24. t. m. oziroma na kresno nedeljo, odkar je bila posvečena trnovska cerkev v Ljubljani od knezoškofa Antona Alojzija Wolfa.

Kanonično vmeščen je bil prejšnji teden na župnijo Kolovrat tamošnji župni upravitelj č. g. Adolf Knol.

Slov. katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trzinu bo obhajalo na praznik sv. Petra in Pavla desetletnico obstanka. Ta dan bo priredilo večjo slovesnost. V Trzinu prihiti mnogo bratskih društev k slavnosti. Ob priliki desetletnice je imenoval društveni odbor za častne člane g. stolnega vikarja Jos. Potokar, g. profesorja Jos. Kržišnik in tovarnarja g. Frana Ahačič. Vsa društva, ki še niso prijavila svoje udeležbe prosimo, da jo naznanijo krščansko socialni zvezi v Ljubljani ali pa društvu sv. Jožefa v Trzinu vsaj do 16. t. m.

Moška Marijina družba s sedežem v Krizankah priredi v nedeljo izlet v Zatičino. Tu bo slovesna sv. maša z govorom in potem ogled cistercijskega samostana. Skupni obed bo v znani gostilni g. Frica.

V Kočevju so ustanovili strokovno društvo premogokopov. Vpisalo se je že lepo število članov. Socialni demokratje in liberalci kar pihajo vsled tega od jeze.

Svoji k svojim. Kupujte blago in drugo, kar potrebujete samo pri trgovcih, ki so našega mišljenja. Nikdo nas ne more siliti, da bi svoj denar nosili našim najhujšim nasprotnikom — liberalcem. Podpirajmo tudi le naše gostilničarje.

Za cerkvenike. Dodatno se še poroča, da bo občnemu zboru »Podpornega društva cerkvenikov«, kateri se vrši dne 20. junija t. l. na Brezjah na Gorenjskem kakor je bilo že dne 29. maja t. l. v »Domoljubu«, in pa dne 25. maja tudi v »Slovenca« naznanjeno, tudi g. dr. Lampe prisostvoval ter pri zborovanju, katero se prične kmalu po sv. maši, katero bo tudi on daroval nekaj spregovoril. Ker se je od nekaterih cerkvenikov želelo, da bi se društveno delovanje v »Domoljubu« naznanilo, se odgovarja tem potom, da ne more ono ustreči prvič zato, ker: delovanje spada samo pred občni zbor, drugi pa zaradi obširnosti. Zatorej pridite gotovo k temu važnemu občnemu zboru, kjer boste lahko vse slišali, in se prepričali, da društvo ne spi, ampak dobro napreduje in še uspešneje bo delovalo, ko bo postalo močno. Zato pa naj vsak stori svojo dolžnost in s tem pokaže, da se zaveda, da hoče sebi in svojemu bližnjemu pomagati. Torej dne 20. junija k Mariji Pomagaj na Brezje, da tudi njo poprosimo pomoči. — Odbor.

Iz ljubljanske šentpeterske okolice. Vendar enkrat. Deželni šolski svet nam je naredil novega nadučitelja za šentpetersko šolo v osebi g. Antona Levstika, dosedaj učitelja v Senožečah. Pa ne deželni šolski svet, ampak g. Kaltenege, poročevalec za šolske zadeve pri dež. vladi, ga nam je naredil. Pričakovali smo, da se bo tako zgodilo, že dve leti. Pred dvema leti je namreč prišla po Kaltenegeju

na našo šolo gospa Levstik, žena sedaj imenovanega nadučitelja kljub temu, da še v terni krajnega šolskega sveta ni bila, in kljub temu, da je bila od krajnega šolskega sveta priporočena gđ. Pleško, izvrstna učiteljica. Od takrat naprej smo tega, kar se je sedaj zgodilo, pričakovali. Krajni šolski svet so sedaj zopet drugič prezrli gospodje pri dež. šolskem svetu in se na njegove želje niso ozirali, čeprav zastopa in izraža voljo in željo ljudstva, ki je šolo zidalo in jo vzdržuje. Vprašamo g. Kaltenegeja: Čemu pa je krajni šolski svet? Kar se godi pri nas v deželi s krajnimi šolskimi sveti, to je nečuveno. Krajne šolske svete odpravite, če nimajo druge pravice, kakor da jih okrajni in dež. šolski svet prezira. Naj pa še deželni šolski svet v družbi z okrajnim in pa s Kaltenegejem stranišča snaži, pa drva kupuje. Veste, za samo sekiranje mi nismo tukaj! Da Kaltenege tudi z drugimi krajnimi šolskimi sveti tako dela, imamo dokaze v roki. Ali naši zastopniki v dež. šolskem svetu nimajo ust in jezika, da bi tako počenjanje pošteno ožigosali. Mi se to pričakujemo, da dež. šolski svet, ko ustanovi trirazrednico, ne bo razpisal učnega mesta toliko časa, dokler Levstikova hčerka ne bo dokončala pripravnic, da bo Kaltenege imel zopet priliko nastaviti še tretjo Levstikovo moč na naši šoli. Potem bo izvrstno. Gospa bo večkrat imela dopust, kakor sedaj, gospodična bo večkrat bolna, in obe bo nadomestoval g. Levstik, in šola bo zopet taka, da jo bomo lahko poslali v London na razstavo. Nazadnje bodo pa rekli nadzorniku in šolski oblasti: otroci so zabiti. — Kakšen učitelj je g. Levstik, ne vemo, da je pa liberelec, pa vemo, ker je to pokazal v Senožečah. Pa z liberalizmom pri nas ne boste ničesar opravili, smo mi previsoki zanj. — Dosedanji nadomestni učitelj g. Božič je nastavljen v Mengšu. Nekaj tednov sem imamo na naši šoli vsoprednico. Ali se to ni moglo že v začetku leta zgoditi? Zakaj še le sedaj dva meseca pred koncem leta? — Posavci smo častno dokončali volitve. Udeležili smo se jih s prav malimi izjemami vsi, ki smo mogli voliti. Veliko je pripomogel k temu shod S. L. S. v Šmartnem. Pa tudi veliko je ta shod pripomogel Matiju Dolničarju iz Šmartna, I. Zakotniku iz Most in pa celi bandi, katero sta ta dva skupaj zgungala, da so se pokazali kaj in kakšni so. Hoteli so shod razbiti. Matija je ponujal pijačo nam Šmarčanom, češ, da bomo z njim potegnili. Pa mi smo vstali in šli iz gostilne; le Krehljeva družina, menda žejna, se je napila liberalnega piva. Matija, kaj ne, dobro smo vam ovrgli vaše očitjanje, da bi bili mi pijanci, kakor ste nas v »Narodu« častili. Ker pijanci niso mogli shoda razbiti, so se zbrali na Dolničarjevem dvorišču vpili, piskali in krulili. Matija, delali ste za nas zelo dobro, zase in svojo bando pa silno slabo. Žirovniku niste nič pomagali. — Matijev brat Janez Dolničar, po domače Tinček je tudi delal za liberalca. »Gliha vkup štriha.« Kako je agital, bi lahko povedal Bober iz Hrastia, in še kdo drugi. Res, ne motimo se, če pravimo: Dolničarjev v naši vasi se bomo znali ogibati. Liberalni kandidat je pa dobil le malo glasov, čeprav so nas mnogo posestnikov izpustili iz imenika, ki bi gotovo volili pravega moža. Jaršanov in Tomačevcev ni bilo skoro nič izpuščenih, ker so v občino Ježica, vse je volilo — najstarejši 82 let stari Janez Dimnik se je peljal na volišče — le v Šmartnem so nas silno veliko izpustili. Ne vemo, ali se imamo za to zahvaliti močanskemu županu Marenčiču, ki je, kakor vemo iz popolnoma zanesljivega vira, sestavil najslabši imenik izmed vseh občin na celem Kranjskem, ali pa je imel tukaj zraven svojo roko in svoj svet naš Matija, ki

nas Šmarčane tako silno ljubi. Pa z Matijem homo že obračunali, kakor smo obračunali z ženami liberalnih mož, ki so bili z Matijem in pili njegovo pijačo. Naš Matija je torej z volitvami za eno blamažo bogatejši. Kmalu po državnozborskih volitvah je pa Matija doživel zopet eno blamažo. Bila je volitev predsednika krajnega šolskega sveta. Iz tega šolskega sveta je Matija hotel spraviti našega g. župnika — čeprav ga ne more, — notri pa je hotel imeti sebe in kralja prešičev Elija Predoviča in Zakotnika iz Most. Pa ti so pogoreli, Matija ni niti ud krajnega šolskega sveta, tisti pa, ki ga je »gospod« hotel ven vreči, namreč g. župnik, je pa izvoljen za predsednika, Miha Dimnik pa za podpredsednika, čeprav je tudi njega hotel Dolničar »štiriati«. Dobro ste se vrezali Matija! Le korajžo g. Dolničar, kako blamažo še lahko staknete. — Matija hoče sedaj najbrž loviti z gostilno. V nedeljo 26. maja jo je otvoril po svojem najemniku. Pa ne bo dosti opravil. Mi se poznamo. Saj ima tudi Keber gostilno, če bomo žejni, bomo šli raje h Keberu. Držimo se namreč gesla: »Svoji k svojim!« Samo to vprašamo g. Matijo: Ali bo samo gostilna, ali bo tudi še kaj zraven? V Mostah je pa Matijeva desna roka I. Zakotnik delal za liberalnega kandidata, pa tudi za socialnega demokrata. Saj so se v njegovi gostilni vršili shodi teh strank. Pa ni dosti pomagalo. Tudi Moščanec je bilo veliko izpuščenih. Eden naših je vložil okrog 50 reklamacij. Župan jih je kar vpisal v imenik, ne da bi o tem naredil zapisnik in predložil c. kr. okrajnemu glavarstvu dokaze. Zato so bile vse reklamacije neveljavne. Ne vemo, ali je župan tako neveden, ali komot, ali kaj. Zakotniku, ki je v Šmartnem bil med »zavirači«, v zadoščenje moramo povedati, da mu je sedaj žal, ker je bil med nagajivimi liberalci. Tudi nekaj. Eden izmed »bande« Matijevih najemnikov s tem sam obsoja vse divje počenjanje. Pa če bi bilo danes treba zopet nastopiti, bi bil menda Zakotnik zopet zraven. Sedaj se mora nekoliko po vetru obračati — ker ima gostilno — zato se pa kesa! V Štepanji vasi je pa general vseh odvisnih neodvisnežev gostilničar Anžič po domače Žorž. Kar sam ni mogel, je pa pomagala šola v Hrušici, kjer so se otrokom delili listki, naj jih neso domov starišem. Čudno in predrzno. Svoje dni so celo neko prepoved skovali liberalni učitelji, da otroci ne smejo, ko gredo iz šole, nositi domov »Domoljuba«. Sedaj pa rabijo šolo zato, da agitirajo za liberalnega učitelja. Dosledni ti ljudje niso. Žorž pa hrušavska šola! To je čudno pri teh »birtih«. Kakor hitro se ga nekaj ljudskih grošev prime, pa začne ljudstvu roge kazati, in z liberalci potegne. Tak je naš Žorž. Najbrž, da ima mož že preveč ljudskega denarja. Bo treba še komu drugemu nositi krajcarje, če ne bo on preveč prevzet postal. V to gnezdo, Žoržovo gostilno, bo treba podrezati, da bomo videli, kateri tički se ondi zbirajo, in v kakih igrah se ondi vadijo zlasti zvečer in ponoči. — Blagoslovljenje zastave šentpeterske dekliške Marijine družbe se je vršilo na praznik sv. Trojice. Slavnosti primeren govor je imel vlč. g. kanonik dr. A. Karlin, ki je tudi blagoslovil zastavo. Kumica je bila blag. gospica Lina Strahova. Navzočih je bilo šest sosednjih Marijinih dekliških družb z zastavami. Novo krasno zastavo je fino izvršila gđc. Jozefina Repše, slike s pravim izrazom naredil gosp. Matej Trpin in krasen drog g. Ivan Kregar. Zastava se je naredila po načrtu, ki ga je umetniško društvo potrdilo. Priporočamo vsem, ki bodo napravljali zastave, naj dajo prej vselej načrt v presojo umetniškemu društvu. Mlado umetnico Jozefino Repšeto vsem društvom toplo priporočamo in tudi gospoda Trpina.

Gorenjske novice.

Iz kranjskega okraja.

k **Kranjskim liberalcem.** Kranjski okolici nas pozivljajo, naj imenujemo tiste liberalne trgovce, ki v zvezi s Sokoli, Kušarji in drugimi bitji vsako priliko porabijo, da sramote S. L. S. Temu pozivu se bomo odzvali bolj krepko, kakor je »Gorenjčev« plaži ljubo. Trgovci naj ne pozabijo, da jih okolica bogati, spametujejo naj se, dokler je še čas.

g **Planinski vestnik** — **političen list?** Na St. Joštu se je nastanil gostilničar, ki kranjskim pivcem »na debelo« ni tako všeč, kakor je bil prej. »Plan. vestniku« mu zato odganjajo goste ter jih vabijo k svojemu staremu somišljeniku v pol ure oddaljeno vas. Tako hočejo liberalci povsod uganjati umazano svojo politiko; če pa izvajamo posledice, je pa stokanje, da nismo patriotični. Novega gostilničarja pa priporočamo vsem romarjem in izletnikom.

g **Veselica podružnice planinskega društva za Kranj in okolico.** V nedeljo, 2. junija, je podružnica priredila veselico na korist Prešernove kočice na Stolu. Veselice se je udeležilo dokaj gostov iz Ljubljane, Radoljice in drugih krajev. Kljub slabemu vremenu se je zabava lepo razvila, dokler ni nastopil slavnostni odvetnik Kušar s svojimi trabanti Sokoli. Zvest svoji olik je povabljeni goste nahlulil z barabami in šemami. Gostje, ki tega tona niso imeli v programu, so se razšli, Kušar, slučajno še trezen, pa je z »zavednimi fanti« slavil svojo »zmago«. — V ponedeljek pa, ko so razne stranke prišle h Kušarju ponujat za služka, so bili pa gospod doktor že drugačne volje. Denar je le denar, če ga tudi plaža donaja.

g **Knjigovez Bizjak** v Kranju se je zadržal nad kmetom, ki je hotel imeti knjižnico z novim besedilom: »Kaj nove litanije! To so le farska zmešnjava!« Ta dični Bizjak prodaja robo, ki so mu jo razni tiskarji v tujini z mnogimi tiskovnimi pomotami ponatisnili. Hvaležen naj bi bil mož, da se pri njegovem štanu sploh še kdo ustavi, ne pa se tako surovo zadiral v ljudi. Njega in njegovih zmešnjav se prav lahko ognemo.

Iz kamniškega okraja.

g **Iz Tunjic pri Kamniku.** Slavnemu deželnemu odboru na znanje! Kdor hoče kaj poskusiti, naj le vozi po potu od Tunjice do Siroža ali narobe in od Siroža čez Tunjice do Znamnja pri Stranjah, ta bo imel enkrat za vselej dosti. Če pride z zdravdo kožo domov on, živina ter voz, bo pravcati čudež. Ta pot je popolnoma neporabljiva, življenju smrtonesna. Vključ vsem prošnjam kmetov, zlasti onih, ki spadajo v vas Sirož, se nočeta ne županstvo v Tunjicah ne za Kalom pri Stranjah zmeniti za popravilo teh potov. Ali ne plačamo mi kmetje davkov, kakor drugi? Ali ni ta prezirljivost imenovanih županstev vse graje vredna? Tudi žandarmerija, ki po teh potih opravlja svojo službo, ve za to vnebovpijočo krivico. Pasant, kateri po leti radi od Kranja čez Sirož in Tunjice do Kamnika peš gredo, naj si le preje življenje zavarujejo. Ali ni bolj treba teh potov preje temeljito popraviti, kakor delati ono nameravano pot na Veliko Planino, katere sploh treba ni, med tem ko bi po teh imenovanih potih dan na dan kmetje tako radi svoj les, od katerega pri svoji revščini edini dohodek pričakujejo, speljavali v Kamnik, toda županstvu v Tunjicah in za Kalom sta gluhi in slepi. Slavnostni deželni odbor v Ljubljani naj bi blago-

volil to majhno javno pritožbo ubogih bridko zadetih kmetov, stanujočih v zgoraj imenovanih vaseh, ne le blagohotno na znanje vzeti, temveč ukreniti, da se imenovana pota čimprej popravijo, in to tembolj, ker so posestniki zlasti iz Siroža (občina Cerklje) pripravljeni pri popravilju zdatno pomagati! — Eden za vse druge.

g **Bralno društvo v Naklem** priredi v nedeljo, dne 16. t. m., igro »Fabiolo« s petjem. Sodeluje domača godba.

+ **Iz Kamnika** se nam piše: »Sl. Narod« z dne 6. t. m. napada dopisnika iz kamniške okolice v torkovi številki »Slovenca«, v kateri se isti s precejšnjo prizanesljivostjo dotika kamniških liberalcev o prihodu gospoda dež. predsednika v Kamnik. Mi mu ne odgovarjamo in prepuščamo odgovor gospodu dopisniku iz kamniške okolice, ako se mu sploh zdi vredno odgovarjati na liberalne izbruhe. Zavarujemo se pa proti podtikanju, da smo »z nesramnimi grožnjami prisilili obrtnike, da so razobesili zastave.« Le na dan z imeni! Zahtevamo naj ne ostane samo pri žuganju. Dobro vemo, kaj boli kamniškega dopisnika. Svojo jezo hoče ohladiti z dopisi v »Narodu«, ker ste se morali prepričati, da je v Kamniku tudi naših hiš toliko, da se je mogel dostojno sprejeti kljub liberalni demonstraciji oni, katerega vi — mrzite! Z veseljem pa pozdravljamo dobrohotnost gospoda dež. predsednika, ki hoče nakloniti podporo za vodovod, saj s tem bo najlepše pokazal, kako vzvišen je nad onimi ljudmi, ki se mu v obraz klanjajo, za hrbtno pa demonstrirajo. Ako pa ne nehate z izzivanjem, pridemo na dan s stvarmi, ki vam bodo veliko neljubše, kakor prizanesljivi dopis iz kamniškega okraja.

g **Iz Lukovčce.** V ponedeljek, dne 4. junija, se je v Praprečah pri kopanju gline za opeko ndrla zgornja plast zemlje in podsula troje delavcev; ena delavka je bila na mestu mrtva. Izmed drugih dveh je eden težko, drugi lahko poškodovan.

g **Dne 3. t. m. je počastil Kamnik** s svojim prihodom gospod deželni predsednik. Predmesto Šutna in mesto ga je pozdravilo z zastavami raz hiš. Grozno so se blamirali pri tej priliki kamniški liberalci, kateri demonstrativno niso hoteli razobesiti zastav. Čudno pa je bilo videti, da celo v onih hišah, v katerih so c. kr. uradi, n. pr. davkarija in davčni referat, niso bile razobešene zastave. Kraut, nekdanji ljubljenelec Cronov, seveda ni razobesil zastave, pač pa se je šel poklonit deželnemu predsedniku. Kaj ne diši to precej po hinavščini? Radovedni smo, kaj poreko c. kr. uradniki, da tudi čitalnica, katero večinoma sami vzdržujejo in v njej javno nastopajo, ni razobesila zastav.

g **Gospod deželni predsednik** je obljubil, da izposluje Kamniku podporo za vodovod. Vsa čast mu za njegovo skrb in dobrohotnost.

g **Župani, občinski svetovalci** in več kmetov iz kamniške okolice so prišli h gospodu deželnemu predsedniku ter so mu razodeli želje svoje. Gospod deželni predsednik jih je prijazno sprejel in obljubil podpirati njihove želje. Po pravici smemo staviti veliko zaupanja v g. deželnega predsednika.

g **Iz Mekinj** se nam piše: Tudi Mekinji smo prišli pogledat, kako znajo Kamničanje sprejemati goste. Videli smo veliko hiš okrašenih z zastavami. Drugi jih niso hoteli razobesiti. To so bili kamniški liberalci. A zato so pa dobri, da jih Mekinčani podpiramo. Prav bi bilo, da bi se tudi v Mekinjah pričeli zavedati vsi, in podpirati svoje ljudi, liberalcem pa pokazati hrbet. Čudne prikazni so liberalci. V Kamniku kažejo, kako malo poznajo uljudnosti, v Mekinjah so pa na dan volitev

našemu gospodu župniku okna pobili. Lepa kompanija!

— **Umrila je** 8. t. m. v Kranju gospa Frančiška Bučar, soproga pekovskega mojstra g. Jožefa Bučarja in mati g. profesorja Jožefa Bučarja. N. v m. p.!

g Zopet smo enkrat videli žlajfarja v sokolski obleki. Človeka mora smeh lomiti, ne samo zaradi komičnega nastopa, ampak zlasti zato, ker bi moralo pač Sokolom znano biti, kak Slovan je ta sch-brat-sokol.

g Požar je vpepelil dne 3. t. m. hišo in gospodarsko poslopje posestniku Frančišku Vrhovnik, vulgo Markcu v Vrhovju št. 2, občina Cerklje. Zgorelo je vse do tal. Rešili so si le samo življenje. Obleka, jestvine, žito je šlo neizprosljivo življu v žrtev. Zažgali so menda otroci. Posestnik je bil zavarovan.

g Žlajfar vendar ni liberalc, bi marsikdo mogel soditi. Zakaj? Prišel je prodajati svetinje in trakove za Marijine družbe. Da, da, taki so liberalci, kadar jim diši denar. Bravo, žlajfar!

Dolenjske novice.

Iz velikolaškega okraja

d Velikolaška ženska podružnica sv. Cirila in Metoda je pred kratkim priredila veselico v prid družbe. Nekdo se je v »Slovincu« nepovoljno izrazil o poštrevovalnosti odbora in navedel neke izdatke, ki so se njemu zdeli previsoki. Na ta dopis pa je poslal podružnični odbor nekaj odgovor kot popravek »Slovincu«. Oboje je jako zanimivo in upam, da bo dobro tudi za naše ljudstvo, da o tem nekoliko razmišljamo tudi v »Domoljubu«. Dopisnik pravi, da so godci stali 85 K, odbor pa popravlja, da so stali samo 79 K 96 h. Kaj ne, to je popravek, da se ga Bog usmili in njih, ki so ga poslali. Ako nepotrebno zavržete 85 ali 80 K je ena in ista brezvestnost. Kaj je pa godcev treba bilo? Ali velikolaška inteligenca ne more prirediti nikake veselice brez godcev? Ne zna nihče peti, deklamovati, predavati, predstavljati kako igro? Godci, to je vzor naše inteligence, in zanje se da skoro tretjina čistega dohodka. Družba je lahko vesela takih rodoljubkinj. Zanimivo in spodbudno se čita tudi v popravku, da so tri gospodične pobirale po Dobrepolah doneske za družbo večinoma po gostilnah in tam povžile za 7 K 25 jedi in pijače. Skoda, da nam ne povedo, ali so nabirale cel dan ali samo do popoldne. Mi bi sodili po zvezi vlakov, da samo popoldne. No, za kako moško komisijo bi nič ne rekli, toda za nežne gospice, se pa to le čudno sliši. Sicer je pa sploh nesporodno ob priliki nabiranja darov piti po gostilnah, ker vsak darovalec misli, da se pije za njegov denar. Ko bi bil jaz krčmar v Dobrepolah, dal bi gospicam mesto krone liter vina, da ga izprazni na prospeh družbe sv. Cirila in Metoda. To bi družbi kaj zalaglo! Vrhutega se pa sliši o teh žejnih gospicah še nekaj nezasišane. Govori se, da so one pobirale doneske za družbo, češ, da je družba cerkvena bratovščina, da nabirajo za zamorčke, da bo dobil odpustke, kdor kaj daruje. Seveda, ako se prej pije, se potem lahko tako govori. Ali ni to brezvestnost, da celo bogokletno, ako se iz krščanskih ljudi vleče pod tako pretvezo denar za — godce, da more inteligenca v čast sv. Cirila in Metoda plesati. To je brezvestno, kakor je bilo brezvestno, da je neki nekdo lansko jesen v Ribnici novomašnikove svate skubil kebrov,

da jih je dal potem zobat liberalnemu ribniškemu »Sokolu«. Da- se poznamo!

d Češčenje presv. Srca Jezusovega se v naših krajih ljudem vedno bolj omiluje. Zopet letos je gorelo pred praznikom mnogo kresov, ki se radi megle žal niso videli daleč. Na praznik sam so bile pa cerkve polne in spovednice oblegane.

Iz ribniške doline.

d Značaj Nace Mrhar. »Slovenec« je dne 1. junija t. l. prinesel sestavek o Hribarjevih častivcih v ribniški dolini, ki so poslali svoje telegrame Hribarju ob njegovi izvolitvi. Med drugim tudi piše: »Svoj telegram je poslal tudi poosobljeni značaj Nace Mrhar, dolenjevaški župan. To je res kristal-značaj! Pred nekaj leti je kandidiral na programu katoliško-narodne stranke, pred dobrim letom je snubil v imenu »neodvisnih kmetov« po vsem Kočevskem za Jurija Drobniča; pri shodu v Ribnici meseca marca se je priznal za pristaša S. L. S., ker ni zapustil dvorane, ko je g. Skubic pozval vse »stare« in »mlade« liberalce, naj zapuste dvorano, pri zadnji volitvi je delal na vso moč za duhovnika g. Skubica, dasi se j g. Skubic v Dolenji vasi na shodu vpričo Značaja Naceta odločno potegoval za g. Jakliča. Če pride med kočevske Nemce v Grčarice, nese za procesijo prižgano svečo. Če pride v Dolenjo vas g. knezoškoof, zatrjuje, da ni v Dolenji vasi nobenega liberalca. Sedaj pa častita buržoaziskemu liberalcu Hribarju in njegovim buržoazijskim volivcem. Ravno sedem mavričnih barv! Nace Mrhar pa se je enkrat opekel. Misli je: Če brzojavim po svojih srčnih željah Hribarju, saj ne bo nihče vedel. Ni pa slutil, da bo Hribar vse telegrame resnične in fantastične, priobčil v »Narodu«. In Nace se je stresel po vsem životu, da ga je Hribar izdal pred ribniškim svetom. Naceta prav radi pustimo Hribarju, Hribarja pa Nacetu. Nace pa se z ozirom na te besede v »Narodu« zagovarja, češ, da on ni brez-značajen. Prav ima, mi potegnemo ž njim in pravimo, da je Nace Mrhar čisto bel značaj. Nekje smo namreč brali, če se sedem mavričnih barv zmeša, nastane čisto bela. In na ta naravni pojav je mislil Nace. Nekateri pa pravijo, da je v značaju in prepričanju čisto drugače. Pa naj bo, kakor hoče! Nace je torej čisto — bel značaj, zmešan iz sedmih mavričnih barv!

Iz robarskega kota. Dne 13. maja so se vršile pri nas občinske volitve ki so se prav dobro obnesle. V odbor so voljeni možje večina taki, da bodo delali za korist kmeta. Za župana je izvoljen zopet Ivan Bregar iz Roba kakor je bil tudi zdaj že 6 let. Zatorej mu ljudstvo zaupa, in ga je tudi izvolilo v živjoklici. Bog ga živi mnogo let in blagoslovi mu njegova dela!

Iz litijskega okraja.

d Zagorje ob Savi. Treščilo je v zvonik podružne cerkvice v Bukovju. K sreči ni nastal ogenj in tudi ni strela napravila posebno velike škode. — Letošnje lepo procesijo sv. Rešnjega Telesa je vodil naš rojak č. g. p. Benigen Snoj, ki deluje že šest let med Slovenci v Egiptu, sedaj pa ima dva meseca dopusta. — Zlobni fantje iz glažarije so v noči pred sv. Rešnjim Telesom podrli mlaje pri kapelici in jih spravili na progo premogovniške železnice ter jih tam pustili. Lahko bi se bila pripetila velika nesreča. Prav je, da dobe za dvojno hudobijo precej ričeta.

d Višnja gora. Premovanje za govejo živino je priredila dne 5. junija hranilnica in posojilnica za Višnjo goro in okolico. Kot strokovnjaki in razsojevalci so se udeležili gospod živinozdravnik Rajer, gospod dež. in drž. po-

slanec Povše v imenu kmetijske družbe in g. deželni poslanec Košak.

d Dobovec na Kumu. Letošnja zima je trpela tu ravno pol leta, od novembra do maja. Ozimina je jako slaba, rž so morali večinoma preorati. Tudi sadja bo zavoljo mraza bolj pičlo. Mrličev smo imeli letos že silno veliko, namreč dva. Poleg tega pa mrjo še »najstarejši«! prvi je bil star pol ure, drugi pa štiri mesece. Te kvatre pa še sploh ni bilo nobenega. Po drugod se tepo in kregajo, kdo bo nosil bandero s sv. Rešnjim Telesom, pri nas pa fantje štrajkajo. Navadno so vselej fantje postavili mlaj, letos so ga pa morali močje. Tudi eno bandero je moralo ostati v cerkvi. Vidi se, da smo blizu rodokopa in uporni duh se kaže tudi pri naših fantih, ker so večinoma rudarji.

d Litija. Zadnji petek (31. maja) je posetil naš trg visokorodni gospod deželni predsednik s svojim tajnikom. Litija in Šmartno sta bili v zastavah. Visoki gospod je prav prijažen, dopolne je sprejemal razne uradnike in gospode, obiskal šolo in pregledal urade. Popoldne je prišel v Šmartno, kjer si je natančno ogledal cerkev, sprejel od šolske mladine pozdrav in se nadalje odpeljal na Wagensberg. Nazajgrede se je oglasil v župnišču in gotovo zadovoljen zapustil naš okraj, kjer si je mahoma pridobil zaupanje in spoštovanje.

d Utopljenca so našli dne 5. junija popoldne v Savi pod Zagorjem. Pravijo, da ima na vratu veliko rano. Več se izve v Polšniku. — Zadnji vihar tudi Polšniku ni prizanesel. Strela je udarila na Mamolju pri Andrejčetu in mu vpepelila poslopje.

d Prežganje. Dne 4. junija ob pol dveh zjutraj, pogorela je hiša vdove Ane Alan v Besnici št. 1. župnije Prežganje. Pogorelo je vse do tal, ker je bilo ponoči in poslopje lesono, zato ljudje niso mogli hitro priti. Zažgal je najbrž kak hudobnež, ker je gospodinja slišala, kako je malopreje nekdo skočil izpod strehe. Zavarovana je bila pri »Vzajemni« za 400 kron.

d Dva ljubljanska forštata — Šenklaž v Litiji in Šmartin pri Litiji sta slavila na čudovite načine Hribarjevo zmago. Hribar je postal poslanec vseh liberalcev iz cele dežele. Posebno ganljivo so šmartinski zavedni in napredni slavili zmago. Johan se je peljal v Ljubljano, da je brž telegrafiral. Ko je prišel telegram na »forštata« je brž Krišpinca dala zastavo bralnega društva zato, da bo deželna vlada lahko razgnala to društvo, ker sicer bi se moralo samo raziti. A tako bo bolj junaško! Potem pa hajdi kres kuriti in streljati! A ker so brez dovoljenja streljali, jih je začelo glavarstvo preganjati. A kaj store ti napredni junaki? Sedaj lažejo, da so s storži streljali, dasi so se v »Narodu« bahali, da so streljali s topi.

d Polšnik. Čudne so bile pri nas državnozborske volitve. Toliko soc. demokratov! Pa ni čudno. Kako pa so agitirali iz Zagorja sem, češ, moka, cukur, vse se bo podražilo. Vse bo podražilo Povše. In ženske so se začele tresti za svoj ljubi kofek, posebno Marha, močje pa za tobak in za šnops, pa hajdi za Cankarja, ki bo ljudem davke dol zbrisal. Na, zdaj je pa res dražji cukur, dasi ga mora g. Povše tudi dražje sam plačevati.

d Janče. Lov na divje peteline v janskih hribih je za letos končan. Padlo jih je deset in sicer so jih podrli sledeči gospodje: Štrcelba, Premrov, Tekavčič, Gale, Podboj, Pregelj, Dobnikar in neki gospod iz Maribora. Oni gospodje pa, katerim lovska sreča ni bila mila, naj ne izgube »korajže«, bodo pa drugo leto srečnejši. Najemnikom lova, gg. Štrcelbi in Regoršku, pa bodi izrečena iskrena zahvala za lovsko veselje.

d Iz litijske okolice. Ni naš namen, po časopisih se prerekati z g. zastopnikom liberalne misli v bližnjem Hotiču, katera sta se v 127 številki »Sl. Naroda« spravila z fantovsko korajžo na »Domojuba«, ker se je osmelil v 21. številki podati malo fotografijo teh dveh — kakor se imenujeta sama — v obče spoštovanih oseb. G. dojši, samo domišljavost in pravcato samoljublje. »Domojuba« je poročal golo resnico, katere vse časti vredna »Narodova« dopisnika ne utajita in s svojim dopisom prav nič ne dokažeta, da bi ne bilo res; dobila precejšnjo na grado, ako dokažeta samo eno neresnično besedo. Odgovarjamo edino zato, da odločno zavrtnemo sumničenje dopisnikovo v »Sl. Narodu« in napad na »Domojuba«, ker ga hoče dolžiti laži ter trdimo, in z nami vsak tukajšnji poštenjak, kateri je bral naš dotični dopis v 21. številki »Domojuba«, da smo pisali edinole resnico. Nadalje ne polemiziramo z vami, ki vas poznamo; ako se pogledate v »špegu« in sebe v njem vidite, bodele še vedno tajili, da ste to vi sami.

Iz Zagorja.

d Objubili smo, da povemo bravcem »Domojubovim«, da smo tudi pri nas napredovali, če so tudi demokratije tako strašili in grozili. Glejte dokaza: v Zagorju smo imeli pred šestimi leti za našo stranko 23 glasov letos pa 73. Napredovali smo torej za 50 glasov, in bi bili še precej bolj, ko bi bili nasprotniki agitirali z resnico. — V Aržišah je napredek nekoliko manjši: pred šestimi leti 34, letos 60 glasov.

d Pridobili smo Kotredež. Pred šestimi leti naših 23, liberalci 1, socialistnih demokratov 66. Letos se je obrnilo. Povše je dobil 91, Cankar le 72 glasov. Iz same jeze nad tem izidom so po volitvi pridrli agitatorji: Čobal, Makovrh, Taufer, Mrnuh in Repovš še z nekaterimi nevolivci v Potoško vas med mirne volivce, jih začeli zbadati in se hoteli iz njih norčevati. Ti so jim povedali nekaj prav dobrih in resničnih. Pozneje so hoteli par naših napasti, kar se je pa preprečilo.

d Čedalje lepše bratce nižjih stanov se kažejo socialistni demokratje. Pred volitvami so hodili okrog kmetov in se jim kazali najboljše prijatelje. Nekateri so jim res verjeli. Po volitvah pa pravijo: naj vam le vse toča pobije. Prokleti paver, kaj hodiš semkaj delat. Ali ti ni še Povše grajščine šenkaj? — Tako in enako zmerjajo tuji delavci domačine.

d Rdeče hljene. V jamah napadajo in zmerjajo možje, zunaj so naščuvali žene, da sedaj napadajo poštene delavce. Saj pravijo, kadar zdviga ženska, je hujši kakor hjena. Nekaj vzgledov. Drugi dan po volitvi sta v Kisovcu čakali v veži dve ženski, ko so šli delavci na delo. Ko pride po cesti Št. Kralj, ki ne pripada nobeni stranki, prileti nanj škaf vode; ravnotako se je zgodilo z J. Drnovškom. Tako surovih žen ne dobite kmalu na svetu.

d Tudi otroci pomagajo. Nekaj podobnega se je zgodilo na Lokah. Klančičar se je vračal z dela. Čakale so ga ženske z vodo, mladiči pa s kamenjem. In usula se je ploha s točo, ki so jo zmožni napraviti samo podivjani socialistni demokrati. 65 let sem star, pa kaj tacega še nisem doživel, je rekel nekdo, ki je to gledal. Ali niso res to ljubeznive matere, ki tako lepo učijo svoje otroke.

d Zaradi teh surovosti je moralo nekaj delavcev domačinov, ki imajo doma tudi nekaj kmetije, zapustiti delo. Eden, miren, tih delavec, je pa rajši odšel s svojo ženo iz kraja, ker ni mogel gledati take podivjanosti.

d Zakaj tako divjajo? Zato, da bi za prihodnje čase ostrašili prav vse, zlasti delavce,

da bi se že iz strahu pred takimi surovostmi ne upa nihče več voliti po svojem prepričanju. To bi bila srečna Spodnja Štajerska, ako bi imela socialnega demokrata za poslanca! Pregnal bi vse, ki ne volili njega. In njegova izvolitev bi bila za vedno gotova.

d Zapomnite si dobro vse to po tistih krajih, zlasti v naši okolici, kjer mokračni nima večine. Vi tistim par rdečkarjem, ki so med vami, ne delate prav nič takega, kar delajo socialistni demokratje pri nas. In to je od vas tudi prav. Ali, ko pridejo agitatorji ob katerikoli volitvi s sladkimi obljubami med vas, pokažite jim še bolj odločno vrata, kakor dosedaj, in pojdite pogumno vsi na volišče za pošteno krščansko stvar!

d Pšenica gre že v klasje. Socialistni demokratje so zlasti pri volitvah radi pobožni. Doma pa zasramujejo prav vse, kar je krščanskega. Nečemo delati krivice nikomur. To velja za enkrat samo o zavrednih mokračih. Drugi, ki so bolj zapeljani, zlasti tisti, ki so prišli delat od drugod, so zase res še verni, ali ker drviijo za prvimi, bero njih časopise, poslušajo njih govore, postajajo tudi oni cerkvi čedalje bolj tuji, njihovi otroci pa bodo že pravi brezverci, kar kaže naslednji dogodek. Doma so torej drugačni. Otroci jih poslušajo, se naberejo nauka, ki ga slišijo, in ko malo odrastejo, pa že kažejo, kaj so se naučili. V noči pred praznikom sv. Rešnjega Telesa se je zbralo nekaj mladičev iz steklarne z godcem pred neko kapelico, ki je bila napravljena za procesijo. Napravili so menda mašo: deska je služila za oltar in prižnico, deščica za hostijo, harmonike za orglje. Tako se govori. Nazadnje so spravili mlaje na progo premogovniške železnice in jih tam pustili, tako da bi se bila lahko prigodila večja nesreča. Hudobneže so že dobili, plačilo za dvojno hudobijo bodo gotovo prejeli.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Boštanj. Radi potrdimo, da niti gospod župnik Martin Karin, niti kapelan Janko Kmet nista pisala dopisa v 22. številki »Domojuba«. — Uredništvo »Domojuba«.

d Iz izanske lare. Od več strani slišimo, kako slabo se godi Ogorelcu na Škofljici. Njegov nekdanji vpliv na vso izansko okolico je zlezel v morost in Ogorelec stoji sedaj kakor okleščen hrast na robu močvirja. Zadnje upanje njegovo — prifrknjeni študent — je šlo po vodi. Da bi se ohladil nekoliko svoje volivne rane — v domačih krajih ga več ne veseli — se je bridko pritožil našim liberalcem rekoč:

»Bolečine čutim v srcu svojem
Bolečine nepoznan —
Prej neznane pokazale so se rane.
Črna noč je legla na ravnine,
Črna tema na doline:
Klerikalec tam veselo poje,
Kjer sem brusil pete svoje —
Kjer sem vladal kakor paša
Čaka me neslana kaša.«

Ta žalostna pesem je do srca ganila celo naše liberalce; zato so v znamenje žalosti vstali raz sedežev in se vsi globoko oddahnili. Predno so se poslovili, so to Ogorelčevu žalostno pesem poslali v Prago in naredili naslov: »Naj preime Lahov študent, Ogorelčev izgubljeni sin na Češkem«.

d Iz Višnje gore. Premovanje goveje plemene živine, katero je priredila hranilnica in posojilnica v Višnji gori dne 5. junija, je počastil gospod litijski okrajni glavar s svojo pričujočnostjo, od strani deželne vlade je prisostoval gospod veterinarski nadzornik g. Pavlin. V razsodišču so bili gg.: Košak, Povše

in Rajer. — Obdarovani so bili: za bike I. Jančar 30 iz Drage, Jan Tomšič 30 iz Starega trga; za krave: M. Omahen iz Starega trga 40, I. Kraševic iz Št. Vida 30, Jožef Erjavc iz Drage 20 in Matija Perušek iz Višnje gore 20; za telice: A. Lokar iz Polja 40, Franc Novljan iz Zaline 30, Št. Pirnat iz Višnje gore 20, J. Pink iz Zaline 30 in J. Zupančič iz Kriške vasi 20. Po končanem premovanju je imel gospod poslanec Povše krasen poučen govor o živinoreji. Zeleti je bilo večje udeležbe.

d Iz Hotiča. 1. Res je, da nimate pravice za žganjetoč, da bi ga točili v svoji prodajalni ali gostilni, imate samo pravico, da ga smete točiti čez ulico. — 2. Res je, da ste dosedaj v 4 leti h samo eno licenco za godbo plačali, kar časa ste v Hotiču, za kar smo poizvedeli na zato pristojnem mestu; godbe ne najimate, ker godeli sami na harmoniko, in zato je rekla tudi sama vaša žena: »Pri nas ni treba nobene licence, vsaj naš sam gode, godbo imamo doma«; in vendar se tako ne more razlagati dotični paragraf občinskega zakona. Komu ste pa plačali licenco, ko ste dne 26. maja, t. l., na letošnjo kvaterno nedeljo zopet godli? Občinskemu uradu ne! — 3. Res je, da točite ob vsaki uri v noči; če imate pravico tuice prenočevati in jim običajno čez uro postreči, se tega mi še dotaknili nismo; odkod potem petje in ukanje ob eni, dveh in še pozneje v noči po nedeljah in praznikih? Kaj mislite, da imajo sosede zamažena ušesa! Hočete zopet tu izjave vaših sosedov kot verodostojnih prič. Ali morebiti tujci vpijejo in ukajo? Postrežemo lahko z dnevnimi podatki. Ne delajte samega sebe smešnega in neumnega s takimi lažnjivimi popravki. — 4. Res je, da se je vaju dveh eden oglašil za socialnodemokratiški shod, ker drugače bi ga volivni odbor jugoslovanske socialne demokracije ne bil sklical sam, če je bil tudi na lepakih podpisan volivni odbor jugoslovanske socialne demokracije. — Iz tega se lahko razvidi, kako omejeni so liberalci; ti ljudje mislijo, da smejo vse, in kakor farbajo lahko-verne svoje liberalne bratce, naj bi jim verjeli še »Domojubovi« bralci. Res, skrajno predrzni ste! To je predrznost, ne pa možatost. Pojdite se solit s takimi popravki, če tudi se sklicujete na § 19. tiskovnega zakona. S takimi popravki kažete, prvič, kdo ste, in drugič, kaj ste! S temi popravki ste naredili sebi in kateri so jih kovali blamažo in žalosten fiasco! Ste razumeli, vi liberalni junaci!

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Kmetje do 14. maja, so bili naši liberalci. Na vseh koncih in krajih so povdarjali pred volitvami pri volivcih svojo ljubezen do kmeta in svoje versko prepričanje, češ, saj mi smo zoper razdružitev zakona in zoper brezversko šolo. Kdor le malo pozna liberalce in njihovo značajnost, je vedel, da so ti ljudje igrali pred volitvami ulogo onega lopova, ki je sam kradel, potem pa bežal, češ, da tata lovi. 14. maj je minil in z njimi tudi liberalci kmetje. To so prav lepo pokazali 23. maja, ko je Hribar zmagal v Ljubljani. Od veselja niso vedeli, kaj bi naredili, ko je zmagal »kmet vseh kmetov« in »veliki katoličan«, ki hoče v državnem zboru delati za razporoko in brezversko šolo. Pravijo, da je Hribar njih zavetnik. Samo to jim povemo, naj v času sile ne iščejo zavetja pri našem poštenem ljudstvu!

n **Kar so iskali, to so našli.** Nekateri naši gg. učitelji se pritožujejo, da jim ljudstvo po volitvah noče več izkazovati primerne časti. Ne vemo, kako je pravzaprav s stvarjo, a nekaj moramo omeniti v obrambo našega dobrega ljudstva. Gotova resnica je, da so naši ljudje z malimi izjemami zelo uljudni in imajo v spoštovanju vse višje. Tudi učiteljstvo naše ljudstvo ljubi ter ga spoštuje; to pa seveda le tedaj, če je učiteljstvo res dobro, če gre ljudem na roko in jim brez potrebe ne nasprotuje. Toliko je pa naše ljudstvo danes že prebujeno, da ve, da tisti ni njegov prijatelj, ki se peha za liberalno stranko, ki je protiljudska in brezverska. Par naših gospodov učiteljev je prav pridno agitiralo za to stranko, in to ljudstvo vidi. Nikar se torej ne čudite gospodje, če vas sedaj ljudstvo nezaupno pogleduje. Dobro učitelje ima ljudstvo rado. Učiteljev pa, ki so liberalni agitatorji, ljudstvo ne spoštuje in jih tudi ne more spoštovati proti svojemu prepričanju.

n **»Bog je povsod«.** To preimenitno versko resnico je izustil liberalni Rihtarjev Tomaž, na Deklevovem shodu pri Benčini. Neki pristaša »S. L. S.« se je na shodu izrazil, da se liberalna vernost po tem pozna, ko liberalci nimajo nikakih božjih podob po svojih sobah. A Tomaž mu ne ostane odgovora dolžan, češ, čemu to, saj Bog je povsod. Tako je, Bog je povsod. Čemu je torej treba cerkva, čemu kelihov, čemu monštranc? Francoski liberalci so najbrže tudi te misli, zato so cerkve zaprli, kelihe in monštrance ugrabili, duhovnikom plače ustavili. Čemu vse to, saj Bog je povsod. Oh, liberalci, ne boste se zatajili ne, da ste bratci francoskih framasonov.

n **Ponesrečil se je dne 1. junija 18letni Matevž Strle iz Pogloža.** Na Spod. Poljanah so streljali kamen, in tu ga je zadela nesreča. Poškodovalo mu je levo oko. Ponesrečenca so peljali v ljubljansko bolnišnico.

Nov udarec za starotrške liberalce. Pritožba, ki se je vložila od obeh strank zoper občinske volitve I. razreda je rešena. Liberalci so se pritožili zoper 4 naše glasove, a ravnotako naša stranka zoper 4 liberalne glasove. »S. L. S.« je bila pri volitvi prodrila v I. razredu s 3 glasovi večine. A liberalci so imeli v svoji, dalekosežni modrosti vse svoje odane glasove za veljavne, štiri naše pa, zoper katerih veljavnost so se pritožili, za neveljavne. Prepričani so bili tedaj, da so zmagali v I. razredu. Niso si mogli kaj, da ne bi sporočili brzojavno dne 30. januarja t. l. »Slov. Narodu«: »Štirje klerikalni glasovi so bili neupravičeni. Torej bo zmaga le »napredna«. Toda koliko razočaranje za liberalne glave, ko pride te dni vest, da so izmed liberalnih glasov zavrnjeni trije, izmed naših le eden! S tem je postala zmaga za »L. S.S.« le še sijajnejša; medtem ko smo imeli meseca januarja pri volitvi za tri glasove večine, imamo po rešeni pritožbi večine za pet glasov. Liberalci ali vas je kaj sram?

n **Za župana** je izvoljen dne 8. t. m. v starotrški občini dosedanji župan gospod Jožef Škrbec iz Nadleska. Bog ohrani občepriljubljenega župana še več let starotrški občini!

Vipavske novice.

n **Pereat abstinencia!** Nekega vipavskega pijančka je kregal sosed: »Zmiraj žreš, vse boš zapravil, kaj bo pa na tvoja stara leta?« Pijanček pa ga ves ogročen zavrne: »Kaj boš ti, ki še svoje bajte nimaš! Pijanca pa čakajo kar tri hiše: Prežon (ječa), špital in pa »Norenhans«! Bravo! Torej: Pereat abstinencia!

n **Kmet kmeta!** »Vi kot aristokrat pač ne boste volili s temi berači!« Tako je pred volitvami rekel grofu Lanthierju nekdo na Vipavskem, ki ima veliko posestvo in ki se je pridušal in drl na vse grlo po liberalnih shodih, naj kmet voli kmeta in s tem snubil kmetovske glasove za protiljudskega kandidata in hvalil kmeta, za hrbotom pa jih zmerjal z berači. Ljudstvo slovensko, ali zdaj vidiš, kako prav si storilo, da si pomedlo v kot te grde hinavce.

n **Poslanec Božič — obsodil liberalce in sebe.** Kmalu po volitvah se je sešel poslanec Božič v Št. Vidu z enim naših mož in očital, da nismo prav naredili, ker smo volili dr. Žitnika češ, kmet naj voli kmeta. Naš mož pa je rekel: »Bravo, g. Božič, tudi jaz sem za to, da naj kmet voli kmeta, toda vi — vaša stranka — niste za to.« »Kako, da ne?« »Precej vam dokažem, glejte samo v Vipavo, ondasi vsi liberalni kmetje volili same uradnike v občinski odbor — prašam, ali so uradniki kmetje?« In Božič je obstal s kislim obrazom: »V tem imate pa čisto prav, niso prav delali ...« in Božič je precej nehal govoriti o volitvah in začel govoriti o — trtah. Taki so liberalci. Z jezikom tako, z rokami pa čisto drugače, kaj ne, g. Božič?

n **Poziv!** Postojna je notranjska metropola, tam je c. kr. okrajno glavarstvo in drugi uradi, tam je železniška postaja, torej je prometa veliko iz cele Notranjske. Notranjska pa je pokazala od volitvah, da je v pretežni večini v taboru S. L. S. Po pravici torej smemo premišljevali, kje so naši prijatelji in kje nasprotniki, da jih ne bomo »futrali«, da odebele in nas potem ložje udarijo s kolom po glavi.

n **Mrcina — prerok slamojed.** »Le noter, le noter, moške!« Tako je vabil Mrcina dne 9. maja v Vipavi na Deklevov shod. Eden naših mož ga je zavrnil: »Gospod Mrcina, vsi ne gremo noter, mi bomo šli šele 14. maja.« Pa se je odrezal slavni Mrcina samozavestno: »Ja, pa boste pogoreli!« — In gorelo je in pogorelo dne 14. maja, toda na ognju nismo bili mi ... Ali veste morda vi, Mrcina, kdo je pogorel dne 14. maja.

n **Obstreljeni liberalni zmaj na Slapu.** V najnovejšem času je stalo v »Narodu«: »Na Slapu pri Vipavi so naprednjaki v proslavo Hribarjeve zmage zažgali velikanski kres, a (!) domači pevci so z lepim petjem proslavljali zmago napredne misli. Klerikalni backi so se ta večer s svojim oznanjevalcem sovražstva poskrili.« Odkrito povemo, da smo se prav iz srca zasmeli, ko smo čuli to novico. Hribar izvoljen v Ljubljani in za Ljubljano, kaj to nas briga? Saj mi že imamo svojega poslanca in sicer bo šel na Dunaj on, katerega smo volili mi. Drugo nas ne briga, kaj nam mar, kdo je kralj na Srbskem, ali Milan, ali Aleksander, ali Peter, in naj postane srbski kralj tudi Fortunat, kresa ne bomo kurili. Pa poskrili smo se ... No, no, vprašamo samo, kdo je bil bolj skrit, kot ste bili vi, pogumni slapenski naprednjaki, na večer 14. maja, ko smo mi kurili kar tri kresove na čast svojemu poslancu? Zarili ste se vsi globoko po luknjah kakor miši takrat, ko hodi mačka po podstrešju, niti zakašljati se niste upali. Pa kres ste kurili Hribarju na čast, pa bi bili vsaj plakate nabili po Slapu, kaj nameravate in prišli bi bili morda tudi mi zraven gledat, kako se igrajo politični otročaji. — Ali ni škoda drv? Kaj res mislite, da boste od Hribarja imeli kakih koristi? Kmet kmeta! ste kričali, zdaj greste pa kurit kres — Hribarju! Ena liberalna hiša je dala vse, kar je imela gorljivega, za Hribarjev kres, da zdaj še kofeta ne bo mogla kuhati. Pišite Hribarju, kaj ste naredili njemu v čast, morda se vas usmili in vam začne po-

šiljati kar kuhan »kofe« iz Ljubljane. — Dalje pravi dopisnik: »Mi slovenski (?) naprednjaki hočemo nadaljevati energični boj in sicer do skrajnosti ...« To se pravi, da bodo butali z glavo ob zid, dokler se jim ne razbije popolnoma liberalna butica, in ta doba — pravi dopisnik v proroškem duhu, baje ni več daleč. Torej: Zvesti do smrti ... Bravo! občudujemo vas. Dalje pozivlja dopisnik slovensko ljudstvo, »naj misli s svojo glavo«. Za Boga! Kaj hočete, da naj ljudstvo misli z vašo liberalno? Je pa vendar malo preveč neumna. In končno je radoveden dopisnik, kaj bi storil Kristus, če bi prišel na Slap. — Odgovor: Vzel bi korobač in bi pognal s Slapa razne penzioniste in vse tiste, ki delajo v resnici prepri in sovražstvo po občini in ki — kadar se jim zliubj — pridejo podpirat slapensko cerkev pod zvonik, pri oltarju jo pa podirajo. — Za sklep pa lojalno konstatiramo, da »Narodovega« dopisa ni pisal slapenski učitelj g. Ivan Mercina, kateremu bi dali svet, naj nikar več ne poizkuša reševati potapljačice se liberalne ladje, naj bo z ljudstvom ne pa z ... in mi vsi bomo z njim in ne bo mu treba tožiti, da ga na Slapu nihče ne spoštuje. Tako mu pa lastni pristaši za hrbotom kažejo »osle«, za nas pa ne mara, mi smo pa tudi že toliko trdovratni, da se ne ponujamo nikomur.

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Dve telci** ste izgubili na paši že binokostno soboto posestniku Fr. Ogrizku v Rakitniku, občina Slavina na Notranjskem. Ena telica je pšenične, druga sive barve. Kdor morda vé, kje sta živali, naj naznani nam ali pa lastniku.

n **Iz Postojne.** Zbajja politika. Naši liberalci so vsak dan drugačni kakor žabe, o katerih vemo, da se večkrat popolnoma izpremenijo, preden postanejo prave žabe. Liberalci so se najprej prelevili v kmeta, ker pa so se pri Hribarjevi oslavi nerodno izdali za prave stare liberalce, jih je ta sramota prignala, da so oblekli še eno srajco čez kmeta, namreč narodno srajco, češ, da so Hribarja slavili zato, ker je bil naroden kandidat v Ljubljani, ki je strl nemško-klerikalno zvezo. Otroci, tako izgovarjate svojo politiko? Kdo se vam ne bo smejal, ko se zdaj v imenu narodnosti zaganjate v našo stranko? S tako neslano otročarijo hočete svojo sramoto zakriti? Če bo dobra letina, se boste letos, ko bodo volitve za dež. zbor, še kakih sedemkrat prelevili! Vi niste ne liberalci, ne kmetje, ampak otroci! — »Strogo narodna Postojna«. »Notranjec« napada našo stranko, češ, da je v zvezi z nemškutarji, ki zaničujejo, sramotijo in tepajo »strogo narodno Postojno«! Ta je pa dobra! S tem je »Notranjec« večinoma vse postojnske liberalce za klerikalce štel. Strogo naroden je napis Paternostrov »Hotel National«; še bolj strogo narodna sta Pavel Jurca in Franc Jurca, ki imata svoje napise v treh jezikih. Najbolj strogo naroden je pa propadli kandidat Dekleva, ki ima na čelu svojega hotela samonemški napis »Hotel ung. Krone«. Edini res strogo naroden je v Postojni samo ata Žuzamaža, ker slovenskega »ž« ne more obrniti na nemški jezik, ker črke »ž« nima. Ali ker se zna ata dobro izpreminjati, t.j. še on sčasoma »Atta Schuschamascha«!

n **Iz Dolenjega Logatca.** Dragi »Domaoljub«! Odkar si začel iz našega kraja novice prinašati, se zate zelo zanimajo naši ljudje, posebno pa liberalci; ti ga par dni vselej pred prečitajo, kakor mi in vselej vemo, da je nekaj iz Logatca, ker postanejo silno nervozni in delajo naklepe, kako bi nas uničili in na vsak migljaj pazijo, kako bi nas ujeli. Vse

bodo nam napravili, ti preklicani klerikalci, tako zdihujejo in pretakajo krokodilove solze ker je banderje med procesijo sv. Rešnjega Telesa dež nekoliko porosil. Čudno je to, da v kljub temu, ko znajo naši liberalci tako varčevati, je vendar naša cerkev tako revna in v slabem stanu, da je v ljubljanski škofiji nima vrstnice; pa tudi to jih jezi, da se je procesija v najlepšem redu brez liberalnih kapel vršila, povsod so kolikortoliko hiše okrasili, razun tistih liberalcev, ki so na večer Hribarjeve izvolitve hiše razsvetlili in z zastavami okrasili, posebno mlekarja Muley & Co. — Logatec je gotovo avstrijska Sibirija, zakaj kdorkoli se notri nastani, ta je gotovo liberallec, oziroma demokrat in ti ljudje so največji zagrizenci S. L. S. pa tudi ženske se odlikujejo po liberalnih in demokratičnih vrlinah. Vrhinčanje se lahko ponašajo, da je pri njih vse klerikalno, ker vse nasprotnike k nam pošljejo, posebno Miklavova mama se strašno zanimajo za liberalizem; ko je bil Hribar izvoljen, so brž razobesili zastavo, ki pa ni njena last, ampak last fantov in deklet, ki jo imajo za na mlaj in kričala živio Hribar, on je kmetski poslanec, ne pa Gostinčar, ki so ga klerikalne smeti izvolile. Dobro! Kmetije so dvojne vrste, eni so taki, ki svojo zemljo s krvavimi žulji obdelujejo, te bode zastopal poslanec Gostinčar, drugi so pa taki, ki delo samo nadzorujejo in svoje posle s kislo repo hranijo. Te pa naj zastopa Hribar.

n Iz Postojne. Od laži ginjeni dopisnik se je začel v zadnjem »Notranjcu« spodtikati nad »klerikalnimi« ženskami. Da so dopisniki »Notranjca« navadno od laži ginjeni, je znana stvar. Tudi ta mož je. Spravil se je nad klerikalna prepričanja prav učeno, kar s Cankarjem v roki. Klerikalci imamo svoja prepričanja, vezana v najlepši vezavi, vaša prepričanja so pa različna, nekateri jih imate vezana v žakljevinu, drugi zopet v različne druge cunje in cape, drugi pa celo v oslovsko kožo. Vse prepričanje vaših »zavednih« je bilo: »farji«, dalje grde laži o osebi poslanca Žitnika in pa pачenje Žitnikovega imena na prav nesposoben način. — Gospodu dopisniku svetujemo, naj najprej vzame še malo katekizem v roke in potem naj šele uči druge. Potreben ga je gotovo. Pomesti je treba pred vašim pragom najprej, vse, tudi najmanjši čik. Po oštarijah, ki jih mož rad pregleduje kot piše sam, bo našel še marsikak čik, kar canjco v roke in pobirati, pa vse od kraja. Nihče vam se ne bo smejal. Modro se bomo držali. Morda si zaslužite s tem pobiranjem »užitek na stara leta«; saj vam je »užitek« in »Užitnik« tako rad na jeziku. Delati ste začeli sedaj tako, ker stojite pred gavgami. Kakor obešenec, ko vidi vrv, ki ga zadrigne, se tolažite s »špasi«. No, pa kakor onemu, tudi vam ne pomagajo vsi »špasi« nič. Pri državnozbornski volitvi ste dobili napisano smrtno sodbo, ko bomo pa v deželi »zaplesali«, dobite pa vrv za vrat. Tako se mora zgoditi. To je hudo, če vam mogočnim liberalcem podpiše 5648 mož obsodbo na »gavge«. Pripravljajte se raje na zadnjo uro, »špase« pustite; saj se delate vendar tako krščanske, da še klerikalcem nauke dajete. — Zdravi!

Štajerske novice.

š Čudna pozabljivost. V Sevnici sta zakonska Brečko pozabila svojo triletno hčerko ponoči izven hiše. Šele drugi dan sta jo iskala in jo našla — utopljeno v bližnjem po-

toku. Za to lahkomišelnost bosta dajala odgovor pred sodnijo.

š Iz Gornjega grada. Vrli »Domoljub« ima v zadnji številki notico o zadnjih volitvah v gornjegrajskem okraju ter pravi, da se je premalo za agitacijo storilo. Zato naj upoštevajo velenjeno uredništvo, da je imel pri obeh volitvah naš kandidat v našem okraju okoli tri četrte glasov in to v kljub groznemu pritisku in zvijačam protikršćanske stranke, v katero se je vse lepo bratovsko združilo, kar ne mara farjev, Slovenec, socialni demokrat, nemškutar itd., v sladkem objemu. Toda naš kraj ne bi mogel nadomestiti onih treh krajev, t. j. Sostanskega, slovenjegraškega in marenberškega, katerim smo žalibog priklopljeni, ko bi vse gornjegrajske glasove dobil naš kandidat. Zato čast našemu kraju, izvzemši trg Mozirje pa dolina zadreška, t. j. v dolini stanujoči, ker hribovci so bili z malimi izjemami naši; sramota pa nemškutarjem iz onih dveh krajev in našim. Sedež glavne volivne komisije bil v Slovenjemgradu.

Primorske novice.

Drag poslanec. V krogih slovenskih liberalcev se govori, da je liberalna stranka potrošila za agitacijo pri sedanjih volitvah celih 30.000 kron. Za to naravnost ogromno vsoto pa so dobili le Štreklija. Ali je Štrekli res vreden 30.000 kron? Gotovo sami liberalci niso o tem prepričani; vemo namreč, da liberalni prvaki izražajo skrb, kako bo »delal« na Dunaju Štrekeli, ki nič ne zna.

Ne hodite spat na travnike. V Rihembergu na Goriškem je šel 25-letni mladenič spat na travnik. Ko je zadremal, mu je prilezel precej velik modras na glavo. Mladenič se je prestrašil, posegel na glavo ter vrغل kačo proč.

Sin zabodel očeta. Na Proseku je 43-letnega občinskega slugo Franca Germeka petkrat zabodel z nožem njegov 21-letni sin Jožef, ker je očce pretepaval mater, Germek je v bolnici umrl.

Liberalci goriški so slavili zmago v Komnu na Krasu. Pili so ga tako, da so bili vsi vinjeni. Upamo, da so zadnjič praznovali to svojo zmago. Nemogoče je namreč, da bi laž in lumparija bili trajno zmagovalki.

Iz raznih krajev.

Iz beneške Slovenije. Zopet nova maša. Preteklo nedeljo, dne 26. maja, je slovesno primiciral v Kozici pri sv. Lenartu č. g. Aleksander Tomažetič. Nova maša je za vse beneške Slovence sploh najlepša slavnost, katere se udeležuje prav veliko ljudstva iz bližnjih in daljnih krajev. Ker je letni čas ugoden in vreme bilo prekrasno, je udeležba bila topot velikanska. Bog daj novemu mašniku trdnega zdravja, da mu bo mogoče uspešno delovati do poznih let. V službo pojde v jeseni po dokončanem šolskem letu, in sicer najbrže v Gorenji Tbeli, kjer so že nekaj časa brez kaplana.

Iz Feldkirchna na Predarlškem se nam piše: Čujem, da pisari neki agent z imenom Polavder po slovenskih tovarniških krajih, kakoršni so Litija, sv. Pavel pri Preboldu po delavke za tukajšnje tovarno. Tovarnar Karol Ganala mu je obljubil za vsako delavko gotovo vsoto denarja. Delavka mora imeti

hrano pri njem. Za hrano mora dajati eno krono na dan, zaslužka ima pa komaj dve kroni. Čuje se, da se hrana zopet podraži. Zato svarim dekleta, naj se ne podajajo v nevarnost. Seveda velja ta plača samo za tiste, ki znajo delati na strojih; tiste, ki se bodo morale šele dela privaditi, dobijo slabšo plačo. Če ne verujejo temu svarilu, se bodo morale v svojo žalost prepričati, ko semkaj pridejo.

Slovenske vesti iz Amerike. Nov list nameravajo izdajati v Clevelandu. Uredništvo baje prevzame č. g. župnik Andrej Smrekar. — V Ellyju se je ponesrečil Marko Slobodnik, oče več nedoraslih otrok. Nanj je padlo več stotov rude ter ga popolnoma podrslo pod seboj. Preteklo je precej časa, predno so vsega potolčenega, a vendar še živega izkopali. — V Clevelandu je padel v pet metrov globok jarek Jurij Tomšič in dobil hude notranje poškodbe. — Umrl je v starosti 50 let Melle iz Podgore v vrhniški župniji. — Zlato poroko sta praznovala na binkoštni ponedeljek v Clevelandu Ivan in Ana Zaman. Mož je rojen v Rebrčah na Dolenjskem, žena pa iz Vrhovega. Poročila sta se leta 1857 v Žužemberku na Dolenjskem. Iz tega zakona so bili rojeni trije otroci, od katerih živi le še hči Marija. — V Rock Springsu je umrl Ivan Bogataj iz Dobračeva pri Žirih. V domovini žalujejo za njim žena in štirje nedorasli otroci. — Rojaki so v tem mestu ubili Andreja Stanovnika, doma iz Poljan nad Škofjo Loko. — V Black Diamondu so se v rovu vneli plini. Ponesrečeni so trije Slovenci, in sicer je lahko poškodovan Ivan Ohlin, težko ranjen Matija Trojar; ubit pa je bil Mihael Mitschel. Prepeljali so ga sicer še živega na dom, kjer je kmalu izdihnil. Zavest, da zapušča soprogo s tremi nedoraslimi otroci, mu je grenila zadnje trenutke.

Iz Essena. Znano vam je, da se je ponesrečil dne 11. maja naš slovenski ud podporne družstva sv. Barbare v Essen West na cesti Amalija. kot prvi pisar družstva. Ravno ko se je hotel po svojem zapet prestanem delu, 8 ur, ven peljati na beli dan z globočine jamske, vtrgala se je jamska skala in precej je bil še mladi fant v 20. letu mrtev. Silno žalujejo njegovi starši kot celo podporno društvo za njim; Bog mu daj večni mir in pokoj v tuji pruski deželi! — Omeniti pa moramo, da je bila mrtvašnica vsa zamazana, polna prahu, starih škorenj, stare obleke še od prejšnjih mrličev. Ali je to prav, da bi se z nami, ako se kdo ponesreči, tako ravnilo? Zato se bo naše društvo v Essen West obrnilo takoj s pritožbo na kraljevo prusko premogokopno gosposko, da bo naredila red. Pazite Slovenci, da se ne ponesrečite v Prusiji. — Avstrijsko premog. društvo sv. Barbare v Essen West.

Pogled na bojno polje na Spodnjem Štajerskem.

Dan 14. majnika ostane v avstrijski zgodovini neizbrisen. Ta dan se je vršila po vsej Avstriji (razun Ogrske in Hrvaške) odločilna bitka med kapitalizmom in proletarijatom, med Germani in Slovani, med vero in brezverstvom. Oziroma se nekoliko, kako se je vršil ta boj na južnem Štajerskem.

Že zgodaj v jutro so prihajali od treh, tu in tam tudi od štirih strani več ali manj številne trume na bojno polje. Okoli osme ure se politično obnebje pooblačilo in zatemnilo; huda ploha se vlije. Ravno nad Štajerčevim taborom se utrga oblak; grozovito bliska in grmi, da se zemlja trese. Še le popoldne se zjasni in nevihta poneha. V duhu pregledamo bojišče in nudi se nam zanimiv prizor. V tabor Štajerjancev je udarila strela kmetske

zavesti in nevolje sedemkrat in vseh sedem generalov (Štajerčevih kandidatov) leži za šest let politično mrtvih na tleh. Tudi med vrste celjske Narodne stranke je petkrat tresčilo; štirje generali so mrtvi, dva pa se hudo omočena, vlečeta kakor obstreljen zajec, po vseh štirih naprej. Vsi liberalni učitelji in celjski dohtarji se zbero okrog njih; eden nasvetuje to, drugi ono. Puščajo jima kri, dajejo zdravila vse sorte, knajpajo na vse načine, in res se jim posreči enega postaviti po koncu. Z drugim pa je križ, nobeno zdravilo se ga ne prime. Devet dni ga že mrcvarijo, ali revež nikakor ne more več stopiti na noge. Ker se ni bilo bati, da se ga loti prisada, zato se zbero 23. majnika še enkrat vsi zavedni volivci brežiško-sevniško-laškega volivnega okraja in mu dajo zadnji odločilni udarec ter ga tako rešijo nadaljnega trpljenja. Le samo eden »Celjan« je postal v prvi bitki zmagalet in še ta le po krivici in nasilstvu.

To je nekako površen pogled na vol. bojišče. Koristno in podučno pa je, če pogledamo bolj natančno tudi posamezne oddelke in poveljnike, naše in nasprotne; število naših bojnikov in moč sovražnikov.

Kot vrhovni kmečki poglavar je imel največ vojakov Ivan Roškar, 6189 na število. Njemu nasproti so postavili skupni sovražniki 2842 mož. Da je zmaga morala biti njegova, je vsakemu razumljivo. Kanonirji (839) tovarnarja Murse so z velikim ropotom pripeljali in nastavlili velike orjaške cementne topove *) katerih temna žrela so bljuvala pogubonosne »špargeljeve« bombe med vrste kmečkih zaveznikov. Kakor vol ob hudi vročini z repom, mahal je ves slinav stari Senekowitsch 1706 z zarjavelo in skrhamo sabljo okoli sebe in zbadal na vse strani. Kakor zli duh vlačil se je rdeči Kukovetz s svojimi tiho-tapci (297) okoli našega tabora in prežal na ugodno prilagodnost, vdreti vanj. Pa zastoj je bilo vse prizadevanje nasprotnikov. Izurjen vojskovodja kmetov je junaško in stanovito odbijal vse naskoke sovražnikov tako dolgo, da so mu pot pokazali. Slava Roškarju in njegovim vrlim borilcem!

Na desnem bregu Drave se je utaboril Roškarjev tovariš in stanovski brat Franc Pišek s 4314 Pohorci pod zastavo »Kmečke zveze«. Njemu nasproti je postavil Kressnigg 2077 Štajerjancev; pridružilo se mu je še 834 železničarjev, kamenarjev in raznih fabriških delavcev pod vodstvom stotnika Vidmarja. Za »patrolirarja« je služil ruški Glasler s 317 dragonci. Boj je bil jako vroč; najboljši se je s Pišekom kresal črešnevske Kressnigg. Nazadnje zavre Pišekovim vojakom od pravične jeze kri in vse nasprotnike tako živo naključajo, da jih je minilo vse veselje do boja. Bog živi Pišek in njegovo armado!

Med Ptujem in Ormožem se je bojeval že večkratni zmagovalac Ploj in načeloval 5390 bojaželjnih Poljancev. Po robu sta se mu postavila Zdravec in vmogočni Ornig. Prvi je imel za seboj 2165 lisev, drugi pa 1317 šnopsarjev. Vse napade je Ploj srečno odbil; nasprotniki morali so odnehati in prepustiti zmage venec kmečkemu kandidatu.

Okoli Rogatca, Šmarja in Koza je zmoglavno prodiral odkritosrčni prijatelj in vnet zagovornik kmetov, vrlji Korošec. Zastoj se je zaganjal vanj Drogenig s 654 nemčurji, brezuspešno mu je zapiral pot Žurman s 1654 ovinkarji — zvesti Koroščevi vojaki (4187) so jih z lahkega premagali in zapodili v beg.

*) Mursovi agitatorji so na shodih posebno povdarjali, kako silno trpežne cementne cevi izdeluje gospod Mursa in kako okusen špargelj prideluje na svojem vrtu.

Nesrečno pa se je končal za »Kmečko zvezo« volivni boj v celjskem in slovenjegraškem okraju kjer sta zapovedovala Robič (3203) in Povalej (2658). Poveljnika nasprotnikom sta bila Roblek (4131) in Ježovnik (3514). Robič je še enkrat poskusil svojo srečo, a je zopet propadel. Dobil je pri ožji volitvi 3245 glasov, Ježovnik pa 4344. — Ker je boj končan, se za danes vzdržimo popisovanja kakih sredstev so se nasprotniki posluževali v tem boju. Bog daj, da bi se končano vse obrnilo na dobro!

Slično kakor Povaleju in Robiču godilo se je Benkoviču v brežiško-sevniško-laškem volivnem okraju. Vrlo se je upiral s hrabro četo svojih zvestih zaveznikov 3759 nasprotnikom, ali premagati jih ni mogel, ker so bili po številu vojakov mogočnejši od njega. Sultan Roš je imel 1857 »narodnjakov« (!), kan Cobal 1690 mokračev in Mačkon 403 nemčurje. Toda pogumni Benkovič pri prvem porazu ni obupal. Ko si je nekoliko oddahnil, peljal je zopet pomnoženo četo (4632) veterancev v boj proti edinemu nasprotniku Rošu, kateremu pa sta dala Cobal in Mačkon svoje kompanije (3594) na razpolago. Hud je bil boj, zmaga se je v različnih krajih nagibala zdaj na eno, zdaj na drugo stran; toda proti večeru 23. majnika je slavno zmagal Benkovič in strmoglavil bahatega in ošabnega Roša v zeleno Savo.

Tako se je vršil in končal dne 14. oziroma 23. majnika volivni boj na Spod. Štajerskem. Mlada »Kmečka zveza«, sestra kranjske »S. L. S.« si je poštenim potom priborila pet mandatov; celjska »Narodna stranka« (ki pa je vse prej kakor narodna) pa s pomočjo sleparstva, pretepanja in tolovajskega nasilstva dva mandata. Pomislimo moramo še, da je ta stranka po bratsko objela najhujše sovražnike kmečkega stanu, soc. demokrate in povrh še nemčurje (narodnost in nemčurstvo, lepa zveza, kaj ne?!). In ko bi mogoče bilo, bi se z mirno vestjo zvezala proti slovenskemu ljudstvu tudi z avstralskimi Papuanci.

I. P. Zadravski.

Drobtine.

Ij Utopljenega krojaškega mojstra Lovro Komana so našli pri Devici Mariji v Polju ter ga ondi že pred več dnevi pokopali. Bil je že pokopan, ko je njegova družina o jem izvedela.

Ivan Schicht T. V sredo, dne 5. t. m., je umrl v Ustju na Češkem veliki industrialec Ivan Schicht, ustanovitelj znanih tovarn za milo in olje, in bil pokopan na katoliškem pokopališču v Sedlucu. Pokojnik je bil sin navadnega izdelovalca mila in je po prestanih učnih letih prevzel očetovo delavnico. To je potem on sam po svoji izvanredni pridnosti povzdignil na današnjo višino.

Mnogo sovražnikov, mnogo časti! Pač redkokdaj se je kateri izdelek tako ponarejal, kot že 40 let obstoječe Brazay-Francovo žganje. Zbog svoje izborne kakovosti in presenetljivega učinka je doseglo svetovno slavo, kaj čuda tedaj, da se ponuja množina Francovih žganjskih vrst, ki pa niti z daleka ne morejo doseči vspeha tega Brazay-jevega izdelka. Pri nakupu naj se tedaj v lastnem interesu pazi na ime Brazay-jevo Francovo žganje, ker le to jamči za njegovo pristnost in učinek.

Kam je izginilo zaplenjeno premoženje francoskih redov? Sicer se je že pisalo o židovskih in frimasonskih globokih bisagah, ki

so požrle delavcem obljubljene milijone, vendar ne bode odveč, ako se čuje še glas jako liberalnega lista, ki z presenečajočo odkritosrčnostjo potrjuje glasove katol. časopisa. »Vossische Zeitung« piše namreč o tem škandaloznem varanju po socialističnih demagogijah in frimasonskih onesrečevalcih zaplenjenih delavcev in o skrbi na krmilu francoske ljudovlade stoečih oseb, da spravijo k polnemu koritu svojo »žlahto«, sledeče: Vladajoči krogi republikanski imajo vedno to nesrečo, da dajo nasprotnikom obstoječih razmer nehotno vedno najnevarnejše orožje sami v roko. Kabinet Waldeck-Rousseau je uzakonil postavo o razpustitvi redov na Francoskem in o zaplenjenju njihovega premoženja. Za premoženje vsakega samostana, bodisi premično ali nepremično, je bil nastavljen uradni oskrbnik, ki je imel nalogo, določiti, koliko sploh znaša premoženje, izplačati vse obveznosti, iztirjati dolge, vsa posestva in drugo imovino spraviti v denar ter izkupiček oddati državni blagajni. Iz svot naj bi nakazala država članom razpusčenih redov dosmrtno pokojnino, ostalo naj bi se porabilo v starostno preskrbo delavcev. Še predno je bil zakon povsod izvršen, je Waldeck-Rousseau sam cenil premoženje redov na eno milijardo. Po zaplenjenju in prodaji pa je baje dobila država — vsaj poročila ki jih je Combes predložil obema zbornicama, govore tako — okroglo 430 milijonov frankov. Pet let je preteklo že od tedaj, o izkazanih milijonih, o premoženju redov ni duha ne sluha. Kje je milijarda? Kje je 430 milijonov? Kam so izginili? Nasprotniki vlade trdijo: Vladni oskrbniki in njihovi prijatelji so jih spravili v svoje žepe. — Naravno je, da so bili oskrbniki imenovani le somišljeniki bivši poslanci, bližnji sorodniki ali marionete članov sedanje zbornice poslancev. Računov o svojem »oskrbovanju« še niso položili in jih od njih tudi nihče ne zahteva. Nihče ne pritisne nanje, naj svoje delo opravijo hitreje. Za svoj naporni »trud« dobivajo knežje nagrade; zato pa bodo »oskrbovali« tako dolgo, da ne bode končno ničesar več treba oskrbovati. Priti pa mora dan, ko bodo pošteti možje postavili delovanje teh goljufov na solčno luč in republika bode zopet bogatejša za škandal, ki ne bode manj umazan, kot panamski, in ki utegne nevarno omajati itak slabe temelje ljudovlade. — Tako liberalen časnik. Komentar je nepotreben, tudi za »Slovenski Narod«.

Cena domača pijača se lahko in brez posebnih priprav napravi iz snovi, ki jih po najnižjih cenah prodaja naša domača tvrdka Fran Humljak v Gradcu. Več o tem današnji oglas.

Hiša iz Evrope v Ameriko. Ameriški milijonar Morgan je kupil od nekega belgijskega ministra flamandsko hišo, polno umetnin. Ta hiša se nahaja v Anderlehtu, a je iz prve polovice 16. stoletja ter je baje najlepša zapuščina iz one dobe. Morgan je kupil hišo za 6 milijonov kron. Hišo porušijo, jo nalože na ladijo ter prepeljejo v Ameriko, kjer jo zopet sestavijo v prejšnji obliki.

Kdo najraje piše. Izmed izobraženih narodov najraje in največ pišejo Angleži, pri katerih pride na enega prebivalca 78 pisem, pri Amerikancih pa 67. V Novi Zelandiji pride na glavo 66 pisem, v Švici 59, na Nemškem 55, na Danskem 41, v Avstriji 38, v Holandiji 31, v Belgiji 29, na Švedskem 26, na Francoskem 26, na Norveškem 20 pisem.

Ob cesarjevem obisku v Pragi. Cesarjevo potovanje v Prago je dalo povod mnogim deloma resničnim, deloma izmišljenim pripovedkam. V Žižkovu je baje cesar rekel tamšnjemu župniku: »Vi imate eno izmed največjih far, kajne, gotovo imate lepe dohodke?« —

»Nasprotno, Veličanstvo,« je odgovoril župnik, »kajti, krsti se vrše v poročnišnici, poroke v kamenolomih, pogrebi pa v kaznilnici, in če kdaj dobim kak goldinar, gotovo je ponarejen.« — Nekega mestnega svetnika je vprašal cesar, kak referat ima. Ker pa mož v svojem življenju še nikoli ni slišal besede »referat«, jo je zamenjal z neko drugo in odkritosrčno odgovoril: »Lesen, Veličanstvo.« — V Žižkovu, kjer so nedavno zasledili delavnico za ponarejanje denarja in zato govore v šali o »žižkovskih novcih«, je cesar napram županu izrazil željo, da bi si to delavnico rad ogledal. Toda župana ni spravil v zadrego; hitro je ta odgovoril: »Veličanstvo, to je nemogoče, kajti ravnatelj je v zaporu.«

Židje odpeljali otroka. Pred nekaj dnevi bi bil v Sofiji mladane uprizorjen pogrom na Žide popolnoma po ruskem vzoru, in le energičnemu in hitremu posredovanju oblasti se imajo zahvaliti, da so odnesli zdravo kožo. O vzroku razburjenja in nameravanem napadu na Žide se nam poroča iz Sofije: Pretekli četrtek so izletniki v Ljudskem vrtu princa Borisa onazili dva Žida, ki sta k sebi izvabila majhni deklici, igrajoči se v parku. Prva je bila hčerka generala Savkovega, druga pa nekega polkovnika. Žida sta peljala deklici v najoddaljenejši del mesta; ker sta začeli plakati, sta vzbudili pozornost Bolgarov, ki so ju z največjo silo komaj oteli iz rok čifutov. Prebivalstvo se je takoj silno vznemirilo in če bi ne bila takoj na mestu policija, bi bila gotovo Žida linčana. — Oblastvo je takoj uvedlo strogo preiskavo; kot se čuje je v to umazano afero zapletenih več uglednih Židov. Razburjenje med meščani se še vedno ni podelo.

Velik del Buenos-Avresa je pogorel. — Škoda znaša nad 7 milijonov kron.

Očeta umoril. V Lugoshelju je prišel domov pijan sin posestnika Sukna. Očeta je sinovo obnašanje ulezilo in je zato fantiču priložil par gorkih za uho. Seveda je to nitanega fanta grozno razkačilo. Besen je v hipu zgrabil za sekiro in udaril očeta večkrat po glavi, ki je takoj padel in umrl. Še predno je prišla pomoč. Vse to se je izvršilo tako hitro, da mati, ki je bila tudi v sobi, nikakor ni mogla več sinu zabraniti strašni zločin.

Odvetnikova smrt med razpravo. Odvetnik dr. Dobrnskeva je zadela med razpravo v Kraljevih Vinohradih kap in se je zgrudil mrtev na tla.

Narodno gospodarstvo

gos Kmetovalci, osušite svoja močvirja! Resnica je, kmetijstvo dandanes ni lahka reč, in biti kmet, k temu je potreba ne samo precej humorja, ampak tudi dokaj debele kože, in še posebej vrečice denarja, ako hoče izhajati, ako hoče svoje gospodarstvo uravnati tako da more za njim. Veliko denarja, veliko obratne glavnice mora imeti kmet, ako hoče to čarovnijo dobro izpeljati. Sovražnikov vsepovsodi ima kmet veliko in eden najhujših je — talna voda, stoječa mokrota. Brez vode ni življenja; brez vode je najkrasnejši svet pust in zapuščen. Tisoči oralov zemlje leže brez koristi na tej božji zemlji in se ne morejo obdelovati — ker država še ni prišla do spoznanja, da je namakanje zemlje ena njenih prvih dolžnosti. Pri starih Indijah je bilo preskrbovanje vode za polja najvažnejša državna zadeva in samo v deželi Madras je bilo 50.000 nabiralnikov ali jarinov za vodo, ki so imeli 40.000 oralov površine in zraven tega je bilo nad 300.000 raznih vodnih stavb. Stari Egipčani so imeli na milje dolge, po 300 čevljev

široke prekope in jezera, ki so merila precej nad dve kvadratni miljii, ki so bila vsa pod nadzorstvom državnih uradnikov; da, kraljica Nitokris je dala izkopati bazen, ki je bil tako ogromen, da je morala reka Evfrat teči vanj 22 dni, predno ga je napolnila. Kakor je pa koristno namakanje in kakor to dviga blagostanje poljedelskih narodov, ravno tako neizmerno pa škoduje strupena talna voda. — Zrak, gorkota, svetloba, vlaga, to so predpogoji vsake rastlinske rasti. Kjer ni zraka je smrt z zadušitvijo; kjer nedostaje toplote, tam vse odreveni in življenje je pri kraju; kjer ni svetlobe, vlada bolesta bledica ali kloroza, tam ni svežega veselega življenja. Talna voda je smrt vsega rastlinskega življenja. Kjer stoji talna voda, tam je zemlja mrzla, mrzla, tako mrzla, da komaj vzklije slabotna rastlinica, ki pa se ne more krepko razvijati naprej. In zdaj se ozrite nekoliko okrog sebe! Ako se voziš z južno železnico od Dunaja proti jugu ne najdeš skoro na Nižjem Avstrijskem in nemškem Štajerju v bližini železnice močvirnatih tal; kadar se pa prikaže loč in velike stoječe mlake po travnikih, tedaj pa veš, da si na slovenski zemlji. Močvirja je po slovenskem Štajerju, po Koroškem, Kranjskem in Primorskem veliko. Spoznaš se precej po bornem redkem rastlinstvu in ledeno mrzlih tleh. Le toplota zemlje prinaša bogate žetve in v gorkih deželah imamo orjaška drevesa, na severu le revne mahove in lišaje, pri nas imamo o božiču božično drevesce na mizi, v topli Italiji pa cveteče drevje in zoreče sadove. Pri talni vodi ni zemlja samo mrzla, ampak, ker zrak, gorkota in svetloba ne morejo vanjo, postane tudi zemeljska skorja kisla, strupena in kjer so kisline, tam z Bogom zeleni svet! Če nočeš tega verjeti, nališ si nekoliko žveplene kisline na hlače ali par kapljic mravljične kisline na kožo, kmalu se boš prepričal, kaj je kislina in kaj da zna. Talna voda je pravi satan za kmetijstvo. Potuhnjeno stori tudi najboljše obdelovanje brezuspešno. Kier kraljuje talna voda, je mogoče le pozno obdelovanje, pozna žetev, žalostna žetev, raznovrstne rastlinske bolezni: kisle trave, ostrice, loček, zlatice, preslica, šaši in podobni prijatelji izsesavajo mleko iz vimen, meso izgrizejo iz telesa, volno raz ovce, pač pa je na polju s talno vodo dovolj trdih kep, ki si im komaj z železnim kijem kos in pirnica obhaia veselo pustno življenje na taki zemlji in vendar so pirnica in uši doma le pri zaničnih ljudih. Skoro v vsaki fari imamo kos sveta, ki trpi na močvirnosti. Veliko oralov zemlje, poraščenih z vresjem in zanikrnim grmičevjem, na katerih borna živina, zapuščene niwe, kličejo pomoči, bi lahko postala bogata, cvetoča pokrajina, ako bi se jim odtegnila talna voda in dala gorkota. Pridni posestniki so to že davno spoznali. Niso se zbal žrtev in so na lastne stroške drenirali zemljo, to je: odtegnili ji talno vodo. To, kar so posamezni storili in še delajo, to bi morale delati cele občine naenkrat, kajti tako skupno delo napravi drenažo po ceni, da more svoj namen napolnolneje doseči. V ta namen ni treba, da bi morali gospodarji poseči v lastni žep. Ako se občina obrne na deželni odbor in na državo dobi že od teh večino stroškov pokrito; za primankljaj na se vzame posojilo pri domači hranilnici. Za to se plačujejo samo obresti, pol odstotka se odplačuje za amortizacijo in v par desetletjih je občina poplačala drenažo. Znatno del stroškov pri drenažnih napravah je doslej zavzemala nabava lončenih drenažnih cevi. Te so po 33 cm dolge in imajo po 4 do 15 cm v svetlobi. Tisoč kosov takih cevi iz ilovice stane: po 40 mm v premeru 55 kron, po 50 67 K, po 60 84 K, po 80 105 K, po 100 135 K in po 150 mm v premeru 220 K. Osuševanje močvirnatih travnikov pa je v

zadnjem času postalo še znatno cenejše, očakar izdelujejo tudi iz cementa drenažne cevi, ki so še mnogo trpežnejše, svojemu namenu bolj prikladne, pa tudi cenejše od ilovnatih. Na Slovenskem poznamo le eno tvrdko, ki izdeluje tudi drenažne cevi, Andr. Zajec na Pešati blizu Ljubljane. Zato posestniki, stopite skupaj in osušite svoja močvirja. Brez drenaže mokrih tal ni pravega gospodarstva. V petih letih je drenaža že poplačana z bogatejšim pridelkom in gospodarji boste veseli ure, ko ste izvršili drenažo v občini. Kvišku tedaj! Občine, drenirajte! Kvišku dežela, kvišku država, pomagaj svojim zvestim podložnikom do rodovitne, suhe zemlje.

gos Naseljevanje v Bosni. Dan za dnem prinašajo listi poročila, koliko se jih je odpeljalo v Ameriko, da si tam poiščejo zaslužka ali se ondi trajno naselijo. Koliko je naših ljudi v Ameriki, nimamo natančnih podatkov, a gotovo ne pretiravamo, da jih je ondi najmanj že 100 tisoč Slovencev. Koliko od teh jih je izgubljenih za naš narod, koliko od teh jih ne bo več prišlo nazaj čez veliko »lužo«! Ali bi pa ti ljudje, ki gredo v Ameriko, ne mogli dobiti bližje doma zaslužka? Ali bi ne mogli bližje svoji domovini postaviti svojega ognjišča, ustanoviti lastnega domu? Šlo bi, ko bi imele naše oblasti smisel za ljudski blagor. Ne daleč od nas, tam doli na jugu naše države imamo Bosno in Hercegovino. Ta dežela je bogata, a še malo naseljena. Sveta ima še veliko neobdelanega. Obširna zemljišča, ki bi se dala ceno dobiti, čakajo pridnih, delavnih rok in donašala bi lep dohodek. Kmetovalec, ki je z malim zadovoljen, in ki ima nekoliko denarja, bo v Bosni prav lahko shajal. Tako piše neki nemški naseljenec, ki je več let preživel že v Bosni. Nemcev je naseljenih v Bosni že več tisoč in ne godi se jim slabo. Žive v okraju Banialuka. Zemljišča imajo posamezni od 1 do 100 ha. Naselili so se ondi pred 25 leti in danes jih je več, ki imajo že 20 do 30 tisoč premoženja. Vsi pa so prišli tje skoraj praznih rok. Ta lep napredek vleče sedaj Nemce tje doli v Bosno. Zato svetujejo zadnji čas nemški listi, naj bi bosanska deželna vlada podpirala naseljevanje Nemcev v deželo ne samo iz gospodarskega ozira, da bi namreč novi naselniki obdelali doslej neobdelane kraje in odprli deželi vir novih dohodkov, marveč tudi iz političnega vzroka, da bi bili nekaka zagozda med domačim ondodnim ljudstvom, na katero bi vplivali »pomirjevalno«, in jih s svojim vzgledom privajali reda in pa delavnosti. Nasvetujejo tudi, da se ustanovi državna naselniška komisija za Bosno in Hercegovino, ki naj bi pospeševala naseljevanje v deželi, ga enotno uredila in svet, kolikor ga je praznega, primerno razdelila v parcele ki bi se oddale naselencem. Ta komisija naj bi pazila tudi na propadajoča posestva bosanskih plemičev, da jih ob svojem času dobi v roke in jih potem razproda naselencem. Da bi se to lažje doseglo, naj bi tudi dežela pomagala s tem, da dá potreben denar za nakup zemljišča in ustanovitev naselbin, kar bi se doseglo s pomočjo deželne banke ali na nai bi se v ta namen ustanovila poljedelska banka. Če se torej Nemci ozirajo na Bosno in se tudi tam naseljujejo, ali bi ne bilo to dobro tudi za naše ljudi? Vsekako pa bi bilo treba tudi to vrašanje vsestransko pretresati in se natančneje seznaniti z bosanskimi razmerami in potem pričeti v tej zadevi potrebno akcijo.

go Za povzdigo avstrilskega planinarstva se je pred kratkim vršil shod. Povdarjalo se je na shodu, da so naše planine v primeri s švicarskimi silno zanemarjene. Hudo urniki niso urejeni, les se izsekava, z dobro nitno vodo niso preskrbljene planine. V južni Tirolski pride laška živina na naše avstrilske planine, spodrine našo živino z dobrih paš-

nikov in zanese bolezen v naše kraje. Sedaj so planine v rokah zasebnikov, zadrug in občin. Zasebne planine se bolje oskrbujejo kot občinske. Nevarnost je, da pridejo planine v roke bogatinov, ki jih bodo porabili za lovski revir. Pomagati treba. Poučevati je gospodarje in posle, kateri posel prevzemo planinski nadzorniki. Prireajo naj se poučni kurzi in pa ustanove planinarske šole. Onim, ki skrbijo za planine, naj se dajo premije in podpore.

go **Zimska kmetijska šola** se je 3. decembra l. l. otvorila v Judenburgu na Štajerskem. Pouk traja dve zimi. Učencev je bilo 16. Po leti bodo v tej šoli posebni poučni tečaji za mlekarstvo in živinorejo.

go **Podraze** se v kratkem poljedelski stroji za 5 do 10 odstotkov, ker so delavci dražji in tudi surovo blago.

Loterijske srečke.

Dunaj,	1. junij	38	2	48	73	90
Gradec,	1. junij	78	63	80	3	4
Trst,	8. junij	90	68	72	19	79
Linc,	8. junij	63	14	6	72	74

Vino

mnogovrstno istrsko, vipavsko, bizelsko in dolensko prodaja zajamčeno pristno trdka

Hammerlitz & Hladnik v Logatcu

po primerno nizkih cenah ter na željo naročnikov dopošilja brezplačno vzorce s cenami.

1316 1-1

Trgovina mešanega blaga

jako živahna se odda v najem prav ugodno z svežo zalogo, v dobrem trgu poleg farne cerkve na Dolenjskem, prevzame lahko isto kak trgovec ali trgovkinja.

1258 3 2

Pojasnila se dobe pri Upravištvu Domoljuba.

Potniki v Ameriko
Kateri kolijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovali naj se obrnejo
na
Simona Kmetelca
v Ljubljani Hotodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Učenca

1304 3-1

za mizarstvo obrt sprejme takoj **Andrej Kregar**, mizar, mojster v **Št Vidu** nad Ljubljano.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silkanje na steklo
Aug. Agnola,
Dunajska cesta 13a, poleg Figovca
se priporoča prečistiti duhovščini in p. n. slavn. občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali silkanjem na steklo, stavljenih del, napravo okvirov, itd. itd. — ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje, gostiln in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah — Nariši, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1804 52-44

Preklic.

Na tožbo gospodične **Marije Plantarič**, kuharice v **Št. Lambertu**, ki jo zastopa gospod dr. Janko Jamšek, advokat v Litiji, sem se dne 31. maja t. l. pri c. kr. okrajni sodnji v Litiji zavezal — jaz podpisani **Janez Raspotnik**, posestnik v **Brišah**, — da s tem javno obžalujem vse žaljivke, katere sem dne 21. maja t. l. o Mariji Plantarič govoril in za koje zaslužen kazni mi je obtožiteljica veledušno odpustila. 1250 3-2

Janez Raspotnik.

Tovarna za stole
Franceta Šolgelj
na Brogu, p. Borovnica, Kranjsko

izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo: 2305 26-12 zastonj in franko

Kdor kupuje

gvantno blago za moške in ženske, najde veliko izber in ugodne cene pri 7-7

R. Miklauc, Ljubljana

Stritarjeve, (Spitalske) ulice št. 5.

Prilhodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 20. junija 1907.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26 10

Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy**, Ljubljana.

„Knaard Line“ Trst-New-York je najpripravljena, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker ted ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnikih, nobenega preodovanja se prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov maj potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Brata in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 3004 58

Andrej Odiassek, Ljubljana, Siomikove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

FRANC JOŽEFOVA grenka voda.

Edina domača trdka

ki prodaja snovi za napravo domače pijače, bodisi na vodo, droži in tropine. Cene so nižje, kakor povsod drugod snovij pa daje več. Moj prednik je prodajal nad 20 let te snovi; jaz jih že 7 let v splošno zadovoljnost oddajam. Cene so zopet znižane. Zahtevajte cenik. Slovenec, zaupaj domačinu! **Fr. Humljak**, trgovina s špecerijskim blagom, delikatesami in poljskimi pridelki. **Gradec**, Auenbruggerjeva ulica 26. 2424 9

Sprejemem takoj več krepkih

valencev za kovaški obrt
14-15 let starih, poštenih starišev. **Ivan Domšar**, kovaški mojster, Ljubljana. 667 10

BRAZAY
FRANCO-ZGANJEVO
MILO

radi svojega izbornega higijeniškega in kosmetičkega učinka **je ne doseže nobeno drugo milo**. Napravljeno iz čiste, nežne in prožne, lepo polt, krepi kile in učinkuje razkuževalno. Neobhodno potrebno za vsako toaletno mizo in vsako otročjo sobo. Cena komadu 70 v., 3 kosi v elegantnem kart. K 2. Dobi se povsod, kjer ne, naj se obrne na **Brazay, Dunaj III/2, Löweng. 2 a.**

Adolf Hauptmann

v Ljubljani
tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.
Najnižje cene. Najnižje cene.

Priznano najboljšje oljnatih barv.

Za nagluhe.

je A. Plobner-jev novozboljšani slušni bobnič potreben. (D. R. G. M. 269 339; patenti v inozemlju prijavljeni.) Z velikim uspehom se rabi pri šumenju v ušesih, nervoznem bolenju ušes itd. Če bolnik ni popolno gluho, more deloma zopet dobiti sluh. Nosi se v ušesu in je skoro nevidljiv. Tisoči v rabi. Mnogo zahval od gospode in priporočil zdravnikov. Pošilja se proti poslanemu denarju ali povzete tju. Cena komadu 10 K, 2 komada 18 K. Prospekti z zahvalami zastoj pri 1300 3-1

C. Pochlmann - u Königinstr. 4, München W. 44. — Bobniči prav dobro delujejo. Sluh se je zdatno zboljšal in moje uho, ki je bilo 20 let skoro popolno gluho, je zdaj mnogo bolje; bobnič priporočam tudi drugim.

Riga

Sch. Sch.

DOBRO SREČO!

Namesto . . . 3 glid. 50
samo . . . 1 glid. 95

stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 30 urna anker - remontoirna žepna ura, prima kolesje z lepim gravir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlač. ali posrebr. verižico z obeskom, natančno idoča za samo 1 glid. 95 kr. 1203 1

Dalje ponujam pozlačeno, 30 urno, (veleprilna švicarsko kolesje) remontoirno uro z lepo pozlačeno verižico za samo 3 glid. Za vsako uro dveletno pisмено jamstvo. Po povzetju pošilja

Izvoz ur KOHAN Krakov št. 42.

Za neugajajoče denar nazaj. Mnogi so naročili po drakrat.

Postavno zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznivo. Edino pristen je 85 22

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5/- franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklina vseh vrst. Cena: 3 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.
Brošura z tisoči originalnih pisem gratis in franko V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Preklic.

Jaz podpisana prekličem svoje žaljive besede, katere sem izustila dne 18. maja t. l. proti gospodu županu Francetu Pušavcu iz Lahovč. 1301

Lahovč, dne 3. junija 1907.

Marija Kropar, podp. Mesar.

Fotograf-pomočnik

se takoj sprejme pri fotografu **J. Zupanu v Dragi pri Vinici**. Ondi se izdelujejo in preskrbujejo najlepše razglednice po najnižjih cenah, če se le pošlje slika dotičnega kraja. 1295 2-1

Schichtovo milo

Pristno le z imenom „SCHICHT“.

Prihrani
denar, čas
in delo.

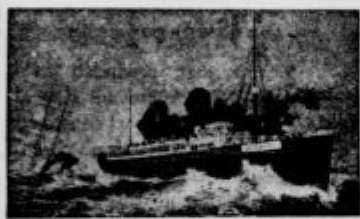
ne škoduje perilu

Prihrani
trud in celo,
koristi tedaj
tudi zdravju.

Štirindvajset ur sem prej
Močno drgnila, a glej!
Jejenje čudovito milo
Me brž te muke je rešilo.

2442 9 b

Francoska parobrodna družba

(Compagnie Générale Transatlantique)

Izjava. 1228 3-2

Usojava si naznaniti, da ima slej kakor prej za vse slovenske pokrajine edino le trvdka

v Ljubljani

ED. ŠMARD Dunajska cesta 18

pravico prodajati vozne liste (šifkate) za našo francosko parobrodno družbo (Compagnie Générale Transatlantique) in da naša družba ne priznava nikakoršnih voznih listov, ki bi jih izdala kaka druga izseljevalna pisarna v Ljubljani. Velepoštovanjem

Em. Lang, nadzornik franc. parob. družbe v Parizu. Josip Fischer, gener. reprez. na Dunaju.

„DEERING“: Vsem naprej

„ROBERT & CO., DUNAJ

Deering-največja specialna tovarna na svetu za žetvene stroje.

Prednosti:

Zelo lahko vlačenje. Najboljša snov. 1100 6-5

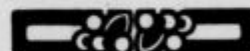
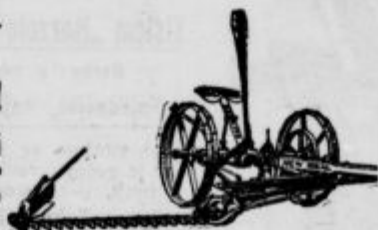
Jednakostavna konstrukcija. Priročno oskrbovanje.

Novo! Novo!

„Ideal“ je kralj vseh lahkotekočih kosilnih strojev za travo in zelenjad.

Samozastopnik:

F. R. STUPICA, Ljubljana.

Gostilna in kramarja

dobro idoča v prijaznem kraju blizu železnice se prodaja pod ugodnimi pogoji. Ponudbe pod V. F. 1299 2-1 p. Vrba Koroško.

za prevažanje sodavode se išče proti dobri plači. Znati mora pisati in brati. Ponudbe na naslov: **Ludovik Ševar, Rakek.** 1302 3-1

Vljadno se priporoča
trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno
blago. — Zmerne cene. . .

2178 52-37

Pozor, kmetice in dekleta.
V moji lekarniški praksi, katero
izvršujem že čez 25 let, postalo
je mi, izmaji na boljše sredstvo
za rast las, to je **Kapilor**
št. II. Isti deluje, da postanejo
lasje gosti dolgi in odstra-
njuje prhljaj (luske) na glavi.
Cena (franko na vsako pošto)
je: 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka
5 K. Treba, da si vsaka obitelj
naroči. — Prosim, da se naroči
samo od mene pod naslovom:
P. Jurišić, lekarnar, Pakrac št. 65,
Slavonija. Denar se pošlje naprej
ali s poštanim povzetjem.
h 273 0-8

Pristna slavonska slivovka

naravna in zdrava pijača
se oddaja nadom od enega
litra naprej po 70 krajcer-
jev (pri večjem odjemu po-
sobna cena) v trgovini
Ivana Levsteka v So-
dražici. 1314 3-1

Posestvo

je naprodaj, cena 4400 K,
več pove **Anton Jamnik**
Steingrab, p. Št. Janž,
Dolenjsko. 1318

Ne kupite nobene ure

dokler niste prejeli mojega ve-
likga cenika:

gl. 1-50 gl. 3-50

nikel. Rokopis ure . gl.	1-50
svetla	2-50
s dvojnim pekovom .	4-50
s 3 sv.	5-50
plenk. j. klase ure .	8-50
prave Rokopis-patent .	1-50
prave „Omaga“ . . .	1-50
svetl. oklepno veržilo .	1-50
14karatne zlate ure .	8-50
14karatne zlate v. rif. .	10-50
14karatni zlati prestani .	3-50
stenske ure 70 cm .	3-50
s bitjem liki svetu .	5-50
s polbo	6-50
s kuharice	3-50
tuhinjske ure	3-50
bodilke	1-20
ponedlar teč	1-00
dvojnim zvonom . . .	1-50
bodilke s bitjem in .	2-50
zvonomjem liki svetu .	2-50

Triletno pism. o. jamstvo, za
s. primerno darilo. Razpoloža po naročilu.

Maks Böhnell

urar, zaprtačen sodni cenilec
Dunaj, VI., Margare-
thenstr. 27 (vlastni hiši)

Zahtevajte moj cenik s
2000 slikami zastonj in
poštato prosto.

Oddajalnica

družbe sv. Petra Klaverja za afriške misijone

se je otvorila v Ljubljani, **Frančiškanske**
ulice 8, I. nadstropje, prva vrata na desno. Tu
se sprejemajo naročbe na misijonski list „**Odmev**
iz Afrike“, ter milodari v denarju in drugih pred-
metih za afriške misijone. Tu si je možno ogledati
velezanimive predmete iz Afrike: mahke, orožja, za-
morska ročna dela in drugo. **Prostor je odprt**
vse nedelje in četrke od 2 5 ure popoldne.
Istotam se lahko dobi vse, kar je založila misijon-
ska družbena tiskarna v Maria Sorg pri Solno-
gradu (Avstrija), n. pr. knjige, slike, afriške raz-
glednice in slično. 1305 3-1

Najboljše švicarske ure, zlat-
nina in srebrnina se dobe po
najnižjih cenah pri sloveči do-
mači tvrdki 357 26-16

J. Suttner, urar

Ljubljana, Glavni trg, na-
sproti rotovžu.

Prosim zahtevajte nov velik
cenik, kateri je ravno izšel in
se pošlje zastonj in pošt. prosto

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri
nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer
ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vpo-
silev vzorcev pri **veliki trgovini**
bratje Lechner v Gradcu, železna
hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima
vsak najmodernejše blago za damske ob-
leke črno in barvano perilno blago, po-
steljino, oksford, loden, sukno, vse vrste
platno z. perilo in posteljno opravo, in
mного drugih predmetov, poleg cenika
o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si
more vsak doma izbrati in potem kar
najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo
hiš naroča že celo vrsto let vse svoje po-
trebščine le od tam, ker so se prepričali,
da ima ta strogo rečna trgovina pred
oči edino zadovoljnost svojih odjemalcev.
1311 12-1

Najboljše domače krepčilo za želodec

(katero tudi gospodje zdravniki radi vživajo) je

rastlinski liker „FLORIAN“

od rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Dobi se pri vseh boljših trgovcih.

Varujte se, da ne bodete prevarjeni s
kakim drugim, slabim izdelkom!

Pristno je samo blago pod imenom
„**FLORIAN**“ iz Ljubljane. 2537

F. M. Netschek, Ljubljana

o. kr. dvorni dobavitelj

„Pri veliki tovarni“

Resljeva cesta št. 3, Sv. Petra cesta št. 37

priporoča preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo velikansko zalogo **na-**
rejenih oblek za gospode, dame
dečke, deklice in otroke.

Cene nizke Solidna postrežba.

Veseloštopovanjem 873 5

A. Lukič, poslovodkinja.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne kapljice.

Staro slovito, izvrstno delujoče sred-
stvo pri boleznih v želodcu in črevih, —
osobito se priporočajo — pri zaprtju in
nerednem odvajanju — pehanju, — kon-
gestiji — pomanjkanju teka, krčih itd. Ne-
dosednje sredstvo za uzdržanje dobrega
prebavanja. 2444 20 11

Delovanje izvrstno, vspeh siguren.
Cena je za 12 steklenic (1 dvanajesto-
rica) 5 K franko na vsako pošto po
povzetju ali če se pošlje denar naprej.
Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Pro-
simo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

F. P. Vidic & Komp, Ljubljana

opekarna in zaloga peči, nudijo vsako poljubno množino patent

zarezanih strešnikov

Sistem „Marzola“ (Strangfalzzegel) Sistem „Marzola“

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.

Najličnejše, najcenejše in najpriprostejše strešno kritje.

Vsak strešnik se zamore na lato pribiti ali pa z žico privezati,
kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru
in burji. — Vzorec in prospekte pošljemo na željo brezplačno.

Takojšnja in najzanesljivejša postrežba. 854 8
Sprejmejo se zastopniki. Sprejmejo se zastopniki.

